

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évtolyam 179. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Szerda, 1928 augusztus hó 8.

Elsodort falu az elsodort milliók áradataiban

Az utolsó jelenetek az alfalvi rémregényből — Hogyan lehet 8 millió készpénzt elajándékozni? — Karda Béla járásbíró fenomenális bírói tevékenysége — Miért nyomorog a gazdag Székelyföld? — Milliárdos közvagyonok mellett 3-4 hónapig várakoznak fizetésükre a tanítók

A gyűlölködők bős hada osztja ketté a falvak népét

Alfalu, augusztus hó 5.

Pergessük le az alfalvi rémregény utolsó felvonását is.

Kötetnyire való drámai esemény és tragikus fordulat kergeti egymást ebben a felvonásban. A színek felvonulnak az Elsodort Falu Macchiavellii és Tartuffei, hogy sárbatiporva az „egység” frázisának, a „közérdek” bombasztjának és az „önzetlen munka” szövirágjának szennyes áruháját, leeresztett sisakrostállyal vivjanak örült, véres harcot a kőnc körül.

Az Elsodort Falu, melyet kétségbeesett, szolgai dühre kárhoztat tehetetlen helyzete, néma keserűséggel figyeli ezt a küzdelmet, melyet az ő bőrére folytatnak le a „köz makulátlan hősei”. A Falu tudja, hogyha önön erejével akar rendet teremteni, akkor nyakán a csendőrség és a szurony minden ereje, ha pedig törvényes uton küzd érdekeiért, akkor megperdül feje felett a dob. Látja, hogy a százados közvagyon, melyet az ősök annyi bölcsességgel teremtettek meg, szétfoszlik, az utódok kezei között, látja, de nem tehet semmit s ezért összeszorítja ajkait, ám — vigyázat, jó urak! — a kezei öklöbe szorulnak.

Karda, a gáncsnélküli járásbíró.

Meddig is értünk el az alfalvi rémregény

eseményeinek során?

Az elégedetlen gazdák, akik 17 pontban fegyelmi és bünvádi feljelentést tettek a Barabás féle Igazgatóság ellen (ehhez csatlakozott a 18-ik pontnak a széltörés 15 milliós panamája), a viszonyok kényszerítő ereje folytán belementek abba, hogy békebiróság útján igyekezzenek az ellentéteket megszüntetni.

A békebiróság elvi megegyezést köt: a feljelentők elállnak a fegyelmi és bünvádi eljárástól, ha a Kappel és Gerson cég, mely tíz milliókat arat le az alfalvi rémuralom terméséből, bizonyos anyagi ellenszolgáltatásokat teljesít s ha a közbirtokosság gyűlése utólag elfogadja ezt az egyezséget.

A Kappel és Gerson cég nem teljesíti hiánytalanul a vállalt kötelezettségeket, a megegyezést nem terjesztik közgyűlés elé, de Karda Béla járásbíró mégis siet megszüntetni az Igazgatóság ellen indított vizsgálatot, mely rágalmazás címén csomó feljelentést ad be az elégedetlen tagok ellen, majd lemond és eltávozik. Karda tehát egyoldalúan végrehajtja a békebiróság határozatát: a gazdák azonban megismétlik feljelentésüket. Most már különösen és össze-vissza perlik egymást: egyidőben többszáz rágalmazási, fegyelmi és bünvádi per van folyamatban.

Arcátlan panamák a milliók körül

Tehát a viharokban edzett régi Igazgatóság lemondott. A nép új vezetőséget választott, melynek felerésze az ellenzék embereiből kerül ki, felerésze a régi rezsimmel áll összeköttetésben. Az új igazgatóság elnöke Barabás Sándor, tagjai Lukács Antal, Ambrus Lajos, Szilveszter Antal és Balázs G. János.

Ennek a vezetőségnek első dolga, hogy a Kappel és a Gerson cégnek eladott széltörés-fa 128 lejes tőárát 150 lejre emeli fel. A cég pedig feleletképpen feljelentést tesz az Igazgatóság ellen, hogy az a gazdáknak váltó ellenében 1 millió 900 ezer lejt adott ki 20 százalékos kamatra, jöllehet, az erdőtörvény értelmében a befolyó pénzeket a Cassa Padurehoz kell befizetni. A falu, mely tudja, hogy az új igazgatóság még napidíjat sem fogad el, hogy a Cassa Padure akkor fizeti vissza pénzeiket, amikor akarja, hogy a kamatok közcélokra mennek, felháborodik ezen a denunciaciósszerű feljelentésen, annál is inkább, mert a bankpénzek után 44-50 százalékot fizet. A feljelentést tehát a saját bőrén érzi meg s követeli, hogy a Kappel és Gerson céggel szemben, mely

egyébként menekülésszerűen Marosvásárhelyre teszi át székhelyét, erélyesen járjanak el.

Az igazgatóság felszólítja a céget, hogy a 18 és fél százalékos földadó hátrálékainak kiegyenlítésére, melyet szerződésileg vállalt, 3 millió lej körüli összeget fizessen be s egyben sürgeti többi tartozásai kifizetését is, mintegy nyolc millió lej pertárgy értékkel s mikor a cég nem mutat hajlandóságot a fizetésre, dr. Sándor Balázs gyergyószentmiklósi ügyvéd útján bírói felszólítást kézbesített ki neki.

Mielőtt azonban érdemleges eredményt lehetne felmutatni, Karda járásbíró, aki mindig a helyén van, hirtelen felfüggeszti az igazgatóságot és új vezetőséget nevez ki.

mely e kinevezés alapján azóta is működik s melynek már nem fontos, hogy a közbirtokosság hozzájuthasson pénzeihez.

Az igazgatóság, melynek vezetői Balázs G. Márton és Minér Gábor, hamarosan megegyezést létesít a Kappel-Gerson céggel, melynek értelmében

a 150 lejes tőárát, amelyet már a cég is elfogadott, leengedi 128 lejre s a közbirtokosság hozzájárulása nélkül elengedték a földadót is.

A cég tehát ilyenképpen megszabadult attól a nyolc milliós tehertől, melyet a lelkiismeretlen és panamsztikus üzletkötés folyamán képen előbb-utóbb kifizetni kényszerült volna.

Ujabb panamák.

Óriási vonalakban átrohantunk az eseményeken.

1927-ben megegyeszer átzug a szélvihar a Bucsinon és 32 ezer köbméter fát dönt földre. Az igazgatóság minden kitermelési engedély és közgyűlési határozat nélkül ebből 16 ezer köbmétert adott el Foresta és Haimann cégeknek. A járásbíró azonban, mely másszor oly kifogástalan gyorsasággal siet az intézkedésekkel, ezúttal vak és nem lát semmit.

A régebbi széltörésből is visszamaradt 17 ezer köbméter, melyet a közbirtokossági tagok

között kellett volna kiosztani. Az igazgatóság ezt is magáncégnek adta el.

Legyünk őszinték és hagyjuk a ferizeuskodást: Csik és Gyergyó most is boldog területek még.

Igaz, az agrárreform végigdult a bércek között. De vajjon van-e község, melynek nem marad meg valami birtoka? S nics-e nagyon sok falu, mely hatalmas vagyonok fölött rendelkezik még ma is?

Az anyagi előfeltételek meg vannak ahhoz, hogy boldog, elégedett, gyarapodó, kultúrált vidék legyen az a hegyes-völgyes talaj, melynek nyomorúságáról mindenki kétségbeesett, pathetikus ódákat zeng.

Az anyagi előfeltételek megvannak, de az erkölcsiek nincsenek.

Igaz, csak futó vonásokban vázoltuk fel az alfalvi agrár-rémregényt, mely körülbelül szimboluma annak, amit ma a Székelyföldön a közgazdálkodás jelent: de azért mindenki képet kaphatott arról, hogy mi a székely tragédia igazi lényege. Láthatta, hogy a nagy vagyonok, melyek talán egy évezreden is megtartó, alkotó történelmet jelentettek, hogyan olvadnak szét és válnak semmivé, mint a szappanbuborék. A hegyoldalak erdősegei, amelyeknek a közösség életét kellene biztosítani, melyekre éppen most várakozna a legnagyobb historiai feladat, melyeknek egy fojtogatott kultúrát kellene megvédeniök, s az adó gyilkos szörnye ellen szabályt szegezniök, Csáki szalmájává váltak és annyit sem jelentenek többé, mint egy jó eső, mely felajzza az elcsigázott földet.

Valóban, nyomor dul ezeken a tájakon és gyors iramban halad visszafelé az élet kereké. A tanítók éhbér mellett tengetik nyomorult éveiket s gyakorta 3-4 hónapot kell várniök ezekre a soványan csurgó krajcárkákra is. Az iskolák és kulturintézmények — ha ugyan vannak még — gyors egymásutánban csukják be kapuikat. Egy-egy faluban csupán 10-20 millió párolog el évenként nyomtalanul és a székely tömegek egyre mélyebbre süllyednek a tehetetlenség, kétségbeesés, megcsömörlés lábában.

Az elsodort falu...

Mindenki mindenki ellen. Aki vezet és aki nem vezet, érdekbarátok és ellenfelek, ellenség és rokonok bős hada tömörülve acsarkodnak egymásra. A bosszu a legkinzőbb, szüntelen szomjuság lett, az arany megmételvezett mindenkit, és hiába emelik fel neháyan tiltakozó szavukat, pusztul a falu, anyagilag, erkölcsileg egyaránt zuhan a lejtőn lefelé.

Néha véres összecsapások játszódnak le: a közvagyon, melynek egy nemzet életét kell biztosítani, szembeállította egymással saját fiait. A nemzet élete elveszőben, de nincs biztonságban az egyéni élete sem.

Ki a hibás? A felelet szinte lehetetlen. Ezer ember és ezer történés kavarog és fonódik egymásba. Lehetne ezeket a cikkeket úgy is venni, mint egy utolsó intést, mely „Megállj”-t parancsol a zuhanásban. S ebben az esetben a toll már megtette kötelességét.

De lehet úgy is venni, mint az erkölcsstelen, jogtalan, becsstelen haszonnal járó rizikót, mely felett el lehet tekinteni, melyet tudomásul lehet venni, mely benne van a költségvetésben: arculköptek, de azt mondom, esik az eső.

Ebben az esetben a tollra, mely nem leplezni, hanem korrigálni és javítani akar, új feladat várakozik s számot fog adni mindig is arról, mit oly tehetetlenül és bánattal zokog az elsodort falu.

Mikes Imre

Ujabb politikai gyilkosság Jugoszláviában

Zágrábban előbb véresre verték, majd agyonlőtték egy nagy szerb újság főszerkesztőjét

Zágráb. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Risztovics Vlada lapszerkesztőt, a nagy szerb irányú Jedinstvo főszerkesztőjét vasárnap reggel, mikor a kávéházból kilépett, ismeretlen emberek botokkal véresre verték.

Mikor pedig a rendőr el akarta vinni a mentőkhöz, hogy sebeit bekötözzék, Sunic Josip Radics-párti vasutas kileve revolverlövéllyel megölte.

A lövésektől a rendőr is megsebesült. A kihallgatás alkalmával Sunic azt vallotta,

hogy nem tűrhette azt a hangot, amit Risztovics Radics ellen használt. A gyilkosság egy kávéházi veszekedésből keletkezett. A vendégek közül többen inzultáltak a szerkesztőt, akit a megölt képviselők gyilkosának neveztek. Risztovics büszkén vallotta, hogy a Jedinstvo főszerkesztője. A lap ellen Horvátországban igen nagy volt az elkeseredés, mivel az a felfogás, hogy

ez a lap inspirálta Rakicsot a merényletre.

Grödeléktől várja a feltámadást Máramaros

A közbirtokossági erdők kitermelésének gyors megkezdését áhítja Máramaros népe

Végso aktusa előtt a Grödel-per

A Rappaport-panama izgatja Felsővisót

Felsővisó. (A Brassói Lapok kiküldött munkatársától.) Máramaros kétségbeesett gazdasági leromlásának legfőbb oka szembeszökően az erdők kitermelés teljes megkezdésében rejlik. A megye népe zömének elsősorban az erdővágás, facsuszatás, tutajozás és fafeldolgozás adta normális viszonyok között a megélhetést. Nos, ez a kereseti forrás immár a harmadik esztendője csaknem egészen eldugult. Csak elvétve működik egy-egy gőzfűrész. Igaz, hogy az általánosan kedvezőtlen konjunktúra következtében országsszerte súlyos válságba került a fatermelés, ennek a krízisnek azonban éppen itt kellett volna a legkevésbé éreztetnie hatását. A máramarosi fa elsőrangú minőségű, a máramarosi fenyő egyike a legnagyobb értékű hangszereknek s ilyenképpen — nem hagyva figyelmen kívül a munkaerő páratlan olcsóságát sem — még gyengébb konjunkturális viszonyok mellett is versenyképes, ha tökéletes vállalatok állnak neki értékesítésének. Az ilyen, olcsó és szilárd tőkére támaszkodó vállalatok érdeklődése nem is szűnt meg egy pillanatig sem, de a hatalmas erdőségek tulnyomó részének leköltöztetése kizárt minden nagyobb méretű tevékenységet.

A máramarosi erdőségek nagyrészt közbirtokosságok és a kincstár tulajdonában voltak és vannak. A kincstár még most is habozik kitermelésre bocsátani nagy kiterjedésű és tulérett parcelláit, a közbirtokosságok felosztási perei viszont vagy még folyamatban vannak, vagy nem zárult le a bennük hozott ítéletek végrehajtása.

Ezeknek a közbirtokossági pereknek a legszenzációsabbja a felsővisói, vagy Grödel-per, amely ke-rek fél évszázadon át folyt, s amely az utóbbi időben nagy hullámokat vert fel a politika vizein is.

A Grödel-per kimenetele és állása három esztendője mindennél jobban foglalkoztatja Máramaros közvéleményét.

— Mikor áll már munkába Grödel? — ez a kérdés izgat ma mindenkit ebben a tartományban, parasztot, munkást, iparost, kereskedőt, laicistert.

Gyulafalvi és tiszabogdáni báró Grödel Hermann itt a Tőke, a modern, racionalizált, amerikai lendületű Tőke legendás megtestesülése. Neve egészen összenőtt már Máramarossal; Szigeten, amelynek még a régi jó időkben diszpolgára, gyönyörű, közben elrekkvált kastélya van, de ez nem zavarja, 33 háza mellé sebtében új villát építtetett, hogy hosszas távollét után újra ide telepedhessen. Ismét ide tette át rezidenciáját, pedig hát óriási erdőségei, üzemei és érdekeltségei vannak Közép-Európa minden országában, sőt Kis-Ázsiában is és grandiózus vállalatának, amely üzleti csapjait a világ valamennyi nagyvárosába kinyújtja, Bécsben van a központja. Büszkének is erre a különben rátartó máramarosi hidalgók, akár csak a jenik Rockefellerre; végtére Grödel a fenyőkirály Európának! Annak, hogy megint idejött, nagyobb jelentőséget tulajdonítanak, mint az egész stabilizációs hacacárának.

— Csak akkor lesz itt pénz, ha Grödel dolgozni kezd. A báró nem holmi szatócs, hanem vérbeli nagyiparos! Zsidó is volt, porosz is volt, — nemzetközi kaliberű ember, aki 72 esztendőjének iratlan tapasztalatait, rutinját mellett a Ma eleven szuperkapitalistájára, — mondják róla inkább bámulattal, mint irigységgel. — Tessék nézni, ezelőtt két évvel csak éppen, hogy egy kicsit a hóra alá nyult a Herskovits és Kaufmann-féle butorgyárnak, mindössze csak 22 milliónyi adósságát fizette ki s nemcsak az elkerülhetetlen csőd széléről rántotta vissza, hanem Máramaros egyedüli, igazán modern iparvállalatává tette a székgyárat. Ma ez az egyetlen gyár Szigeten, amelynek feje fölött nem lóg állandóan az összeomlás Damokles-kardja.

Hja, a báró vitte dülőre az 52 esztendője húzódo visói közbirtokossági pert, kettévágta az igazságszolgáltatás egy rendkívül bonyolult gordiusi csomóját s ezzel a fenyőkirályság koronája fölé megszerezte a pernyertesség dicsfényét is.

★

Itt, Felsővisón, a speciálisan máramarosi magyar és román nemességnek ebben az ősi fészében, a levegő is rögtön törvénytörésszerűen lesz terhes, ha a közbirtokossági perre, illetőleg ennek a jelenlegi stádiumára fordul a beszéd sora. Itt kisebb-nagyobb mértékben mindenki közvetlenül érdekelt. Nincs fiskális, akinek ne volna egyéni véleménye erről a komplikált urbérjogi ügyről, amelynek aktái egy tágas szobában is nehezen férnek el.

A per tulajdonképpen még a múlt év decemberében befejeződött a Legfelsőbb Semmitörvényes döntésével, amely a nagyváradi tábla után szintén helybenhagyta a szigeti törvényszék 1926. március 11-én hozott ítéletét a tagosító mérnökök több közbirtokosság által megtámadott felosztási tervzetének elfogadásáról. Eszerint a Nagy Lajos király uralkodásának idejéből datálódó nemesi vagyonközösséget, amelynek megszüntetése iránt 1876. július 13-án adta be keresetét hamaros eredménnyel a magyar államkincstár, a szigeti törvényszéknek 1905-ben a magyar kuria által is jóváhagyott ítélete értelmében és az 1886. évi XII. törvényeknek megfelelően a község összes lakói között osztották fel, mégpedig bizonyos osztályozás alapján, belteleik arányában. — Ilyenformán persze annak folytán hogy még 1905., tehát az arányukok megállapítása előtt belteleket szereztek maguknak Felső- és Középvíson, — az egykori urbéri, nemesi közbirtokból most jelentékenyen részesednek a Grödel-testvérek és zsidók is; a részesülők tulnyomó többsége azonban elvitathatatlanul bennszülött román és magyar. A Grödel-cég maga 1664 holdat kap, a legtöbbet az állam után, amelynek erdővagyonra 5100 holddal szaporodik a közbirtokosság felosztása révén.

Igy válik legkönnyebben érthetővé miért szorgalmazta Grödel báró olyan állhatatossággal a per dülőre-vitelét. Vannak, akik úgy tudják, hogy ez a „játékma“ a tagosításra előlegezett 6 milliót kívül legalább még kétszer 6 milliójába került a fabárónak; de ha tulzolt is kissé ez a csinos összeg, mindenesetre valószínű, hogy Grödelnek jónéhány súlyos millióját emésztették fel az ügyvédi költségek és egyéb sallangok.

A körülbelül másfélszer igényjogosult közül illetményének egyéni birtokába egy vonatkozó magyar törvény értelmében csak 96 lép, azok, akiknek jutaléka meghaladja a 100 holdat. A többiek továbbra is közbirtokosságban maradnak s közös erdőségeiket csupán államilag jóváhagyott üzemterv szerint termelhetik ki. Ezzel szemben több mint hatszázan részesedésük fejében 30—40 holdas irtástérületeket kapnak, s hétszáz nem-közbirtokos részben megváltással, részben anélkül ugyancsak számottevő irtástérülethez jut a volt közbirtokosság közel 30 ezer holdnyi erdőségéből. Az évszázados közbirtokosság megszüntetése tehát nem csupán a fentebb említett 76 részesülő javát mozdítja elő, hanem ezernél több parasztot is végleges földbirtokhoz juttat.

Ilyenképpen összesen 16—18 ezer holdnyi dus erdő hasitódik ki a régi közbirtokosságból, nem számítva az irtástérületeket. Ebből a beavatottak szerint a saját illetményén kívül vétel útján még 6—8 ezer hold fog átmenni kitermelésre a Grödel-cég kezébe, úgy, hogy a fabáró mintegy tízezer hold kitermelésébe kezdhet majd bele, mihelyt a birtokbaadás megtörténik.

Hogy azonban a grandiózus perben hozott végso ítélet végrehajtásának ez az utolsó aktusa simán le-

játszódik-e, még ennek az évnek a folyamán, úgy látszik, meglehetősen kétséges.

A viszontagságok és herce-hurcák, amelyek ez az ügy eddig átment, a jelek szerint nem merültek ki azzal, hogy az igazságügyminiszter előbb felfüggesztette az ítélet végrehajtását, aztán tárcaközi értekezletet hívott egybe, majd áprilisban visszavonta a felfüggesztést. A nemzeti-parasztpárti megvalósítási bizottság a közbirtokossági vagyon felosztásának most folyó hitelesítését, amelyet Munteanu, a kolozsvári kataszteri főfelügyelő igazgatója eszközöl, továbbá a küszöbön levő birtokbábelhelyezést utolsó erőfeszítésével még igyekszik felhasználni arra, hogy kiegészítő eljárás erőszakoljon ki, ami persze több évre is visszavethetné a per lezárulását.

A nemzeti-parasztpárt itteni szervezete ugyanis, — amint a per eldőlté előtti országos kampányból emlékeztet, — az állam és a máramarosi nép érdekeit mélyen sértőnek találja az ítéletet. Dr. Filipciuc László ügyvéd és bankigazgató, aki valóságos szakelőadója a Grödel-ellenes felfogásnak, órák hosszára képes a leglankadatlanabb névvel fejtegetni az ítélet által elfogadott arányosítás hajmeresztő hibáit és fondorlatosságait; kimutatja, hogy

az államot egy fél milliárddal, a kisebb közbirtokosokat és Felsővisó községet pedig szintén rendkívül érzékenyen károsítja az ítélet és pontatlanság Grödelék javára.

S dr. Filipciucnak kénytelen is igazat adni az ember abban, hogy a felosztás és az arányukok kezelése terén számos méltánytalanság és pontatlanság szur szemé. De amint munkára, keresetre várgó emberrel kerül szóba az ügy mostani állása, (már pedig ilyen ezerszer több van, Máramarosban is, mint szenvedélyes politikus és fiskális), ez úgy itt, Visón, mint az egész megyében csak emígyen nyilatkozik:

— Vigye az ördög a kis svindliket! Meddig akarunk még ezeken rágódni, a perből eldeglélni az ügyvédek? Gyertünk az illetményekkel és gyertünk Grödelék! Rothadnak az erdő és munka, pénzforgalom kellene, mielőtt elsüllyedünk az adósságokban. Életre, régies életre éhes Máramaros.

Az a gondolat hogy továbbra is elhúzódhatik az erdőreszek végleges birtokbaadása és kitermelése, visszariasztó mindenkinél, bármennyire rokonszenves is a nemzeti-parasztpártiak kétségen kívül jóhiszemű és alappal bíró akciójával.

★

Dr. Filipciucék akciójánál sokkal jobban foglalkoztatja a közbirtokosság felosztásának közvetlen érdekeltjeit az ugynevezett Rappaport-szerződés csalafintasága amelyre mostanában eszméltek rá.

Öt évvel ezelőtt még arról volt szó, hogy a közbirtokosság erdeit kisajátítja az állam az agrártörvény alapján. Ezeknek a híreknek a kedvező légkörében rövidesen felbukkant Visón Rappaport Miksa szigeti fakereskedő, s ama 96 közbirtokos nagybirtokos, akik magántulajdonba kapják járandóságukat, mert ez felül van a 100 holdon, sietve megvette a fenyő köbméterét 45, a bükkét pedig 15 lejért, a mindenkori svájci frankra valorizálva. Erről az illetékek szabályszerű szerződést íratott alá, amelynek értelmében a birtokbaadás után a fenyőfa köbméterére 5 lej előleget ad, a többi pedig tíz év beforgása alatt, az erdő kitermelésének mértékében fizeti.

Most persze, hogy a birtokbaadás mégis a közeljövő perspektívájába került, keservesen hajukat tépik Rappaport és a mögötte meghúzódó liberális konzorcium szerencsétlen üzletfelei, hiszen az álló fenyő köbméterre szakemberek szerint testvérek között is 250—300 lejt ér. Félrevezetésről, csunya becsapásról beszélnek; állítólag a legtöbbben nem is tudták, mit irnak alá, azt mondták nekik, hogy a papíron Felső- és Középvíson szétválasztását kérelmezik. A kárvallottak természetesen egymásután indítják a kereseteket a ravasz szerződések érvénytelenítésére.

Rappaporték viszont időközben még tovább is adták az ilyen módon összevásárolt több ezer hold fenyőerdő felét Grödelnek, — 120 lejével köbméterenként. Ez annyit jelent, hogy köbméterenként legalább nyolcvan lejt nyertek és emellett még tekintélyes kiterjedésű erdőre is szert tettek ingyen, csak mellékesen említve meg, hogy Grödel sem járt igen rosszul. Értik az üzletet Máramarosban!

De mindemellett a Grödelék szívvössága progresszív erőt képvisel Máramaros talpraállása szempontjából. A nagy világcég feltétlenül óriási befektetéseket fog eszközölni, nagyszabású erdei iparvutakat fog kiépíteni, már csak azért is, mert arról beszélnek, hogy a fabáró itteni erdőségeit össze szándékozik kapcsolni lengyelországi erdeivel s egységes terv szerint akarja kitermelni ezeket.

Ezek számára nyílik közvetlen és közvetett munkalehetőség s felélénkül a máramarosi gazdasági élet annyira elrenyhett vérkeringésig. És ez az, amit ez a magára utalt vidék áhít, — még bizonyos erkölcsi kérdések elhanyagolásával is.

Krizsán Sándor

Mitől szelidülnek meg a szigorú vizsgabiztosok

Furcsa vakációs kurzus Aradon

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Romániában a tanügyek vadászterületei a korlátlan lehetőségek hazáját jelentik. Kitűnő tanulók, akik a vizsgákon megbuknak és elbuktak diákok, akik a javító vizsgákon kitűnő eredménnyel szerepelnek, mindez annyira közhelyes dologgá egyszerűsödött, hogy a nagyobb csodákhoz szoktatott szülők és diákok, talán fel sem veszik már.

Az Angelescu féle csodák árnyékában, lassan bevonul a korrupció az erdélyi iskolákba. S az erdélyi kultúra hulláján jóllakottan vészkezik a kitartottak serege.

Egy diktatori rendelet, mely knock-autolja a tanügyi jogrendet.

Az elmúlt tanév végén, a közoktatásügyek minisztere ismét elképesztette a közvélekedést egy valódi angheliesci rendelettel. Gyetlen tollvonással máról holnapra megszűntek a gimnáziumok és reál iskolák nyolcadik osztályát, az egész évi anyag elvégzését egy u. a. átmeneti vizsgára utalta, melyet szeptember közepén tartanak meg.

Első látszatra a csodálkozás moraja zugott az ország lakosságán.

Hogyan? — kérdezték a jámbor emberek, — hát a tanügyi diktátor frontot változtatott és immár tényleg a köz érdekeit szolgálja?

Am ez a csodálkozás rövidesen elmúlt, a kétségbeesés váltotta fel. Mert csak egy diákkal kellett beszélni, csak egy „kedvezményezett” kellett találkozni és az emberek már felismerhették, hogy az előny helyett ismét csak egy rosszakaratú ténnyel találkozunk. Mert a diák elmondhatta, hogy a legnehezebb anyagot, amit máskor egy év alatt kellett megtanulni ezt az anyagot most rövid pár hónap leforgása alatt kellene elvégezni.

A diák tehát, aki az elmúlt tanév vizsgáin hatalmas szigor ellen küzdött és holtta fáradt, az idegeiben megtámadott diák tehát elvevén a vakációt, csak azért, hogy megpróbálja megírni azt az anyagot, melynek nem tudásán, egy év hasztalan működésének eredménye képpen annyi nyolcadikos diák vérzett el az iskola falai között.

Ezt mondhatná el egy hetedik diák, aki szeptemberig emberfeletti „magolást” kell végrehajtani és ennyi éppen elegendő lesz, hogy mindenki kiábránduljon Angelescu furcsa gondoskodásaiból.

Angelescu palástjának árnyékában bevonul az iskola korrupció.

Mi sem természetesebb annál, hogy ez a kezeltetés első sorban is a kisebbségi tanintézetek sújtja. De nem csekélyebb rémülettel vannak az új renddel szemben a többségi diákok sem. A közelmúlt érettségik véres eredményei még élénken ott élnek a megviselt diákok emlékében és általános rémület vett erőt a tulfutott diákok gazdáin.

És ekkor, a legnagyobb kétségbeesés idején megjelentek Aradon a mentő-angyalok.

Nem is fehér ruhákban, nem is szárnyakkal, hanem is anyagi üdvözeteket hoztak, de jól bevált zakkokban, vizsgálató tanári tekintettel és elnézési kilátásokat hallelujáztak....

Hogy pedig pórás egyszerűséggel is kifejezzem magamat, három, közfélelemnek örvengető professzor, — a vizsgáztató tanárok kasztja, — dobra ütötte befolyását s jópénzért meg és enyhülést hozott a diákokra és a szülőknek.

★

A tudás hatalom....

Az elv pedig, melynek alapján a konzorcium megalakult, roppant egyszerű volt. A tudás hatalom, mondja a közmondás ergo — tudták ők — a hatalom is tudás. Már pedig tudás az van a három nagyevű és tekintélyes professzornak, kik a polgári életben LANOS, SOMESAN és BLAGA tanár urak neveit viselik. A három érdemes professzor, akikről már mondtuk, hogy közrettegésnek örvendő tudósok a három tudós hamar felismerte a pilótai isteni voltát. Egy-kettőre közhírré tették, hogy kurzust nyitnak a szeptember közepén tartandó nyolcadikos vizsgák előkészítésére. Természetesen, ha ki nem mondták, de suba

alatt garantált eredménnyel. A garanciát annál is könnyebben vállalhatták, mert, hiszen a vizsgákon kilencven százalékban — bizonyosan mindhárman vizsgáztató biztosok lesznek.

A triumvirátus tagjai azonban ismerve értéküket s a rémületet, mely nevük hallatára urrá lett az embereken, jó borsós taksát állapítottak meg.

Nem kevesebbe került ez a kis harmincnapos nyári szórakozás, mint kobakonként négyezer lejbe.

Már pedig dacára annak, hogy eddig csak a kisdob lett megütve, jó huszonhárom fiú jelentkezett. Mi lesz majd, ha a nagydobot is megtalálják ütni a vizsgabiztosok...

Jó pénzért még jó szót is lehet kapni a végzetesen komor vizsgabiztosoktól.

A három tanár ur főnevezetessége volt

MÜSORON KIVÜL

PANOPTIKUM

Angol illusztrált ujság számolt be nagy fényképfelvételekkel az ujtásról, amivel a legnagyobb londoni panoptikumok egyike kedveskedik most hiveinek: megcsinálták az „írók termét.” Közös teremben ülnek H. G. Wells, Mark Twain, Chesterton, Oscar Wilde és Anatole France, fesztelenül lógatják a lábukat, Wilde gomblyukában ott virít az orchidea, Shaw, mert ő is ott van, szakállát simogatja s merengő tekintettel néz maga elé. Ebben az irigylésreméltó mindjárt az a körülmény, hogy egy angol panoptikum, ami végre is az utca publikumának dolgozik, eléggé érdekesnek érzi az írók földi porhüvelyét arra, hogy rablógyilkosok és letűnt uralkodók mellett kiálljon velük primőrnek ebben a nagy melegben, mikor a viasz olvad. Méltóztassék elképzelni, hogy egy budapesti panoptikumnak eszébe jutna kiállítani a magyar írók viaszfiguráit, mondjuk Herczeg Ferencet és Kassák Lajost karöltve vagy Móriczot és Pekárt egy asztalnál alsópartie közben, vagy Nádas Sándort, amint égnék emelt három ujjával a nemzet szabadságára esküszik, vagy Szép Ernőt, amint kivont karddal, lóháton vágat felfelé egy dombon a kápolnai csatába, szóval az egész galériát viaszból, életnagyságban, eredeti kosztümökben és élethű szemölcsökkel, ahogy a nemzet elképzelte nagy fiait: százat tesztek egy ellen, hogy az érdekelt írókon és rokonaikon kívül a kutya nem látogatott volna el a mutatónyoshoz, már csak azért is, mert az utca publikuma Budapestben azt sem tudja, hogy az írók eszik-e vagy isszák? Az utolsó irodalmi nagyság, akivel magyar panoptikumos üzletet tudott csinálni, Leirer Amália volt, s végül azzal is megbukott a liget, ahogy emlékszem. Nem valószínű, hogy Berzsenyi Dániel viasz-szobra jobban érdekelné a pesti publikumot, mint Leirer Amália. Londonban, ott inkább; meg is csinálták.

Jó jel s örömmel és bizakodással töltheti el az angol írókat, mert kétségtelen, hogy a panoptikum a halhatatlanság egyik legutolsó fokozata. Messze tul az Akadémián, a vicclapok karikaturáin és a ponyvafüzetek népszerűségén, a Parnasszus legutolsó emeletén kezdődik ez az abszolút halhatatlanság, a panoptikum. Aki már ott tart, hogy besorozzák népszerűségi fokozatban a rablógyilkosok, letűnt pápák és elmúlt Cézárok viaszgalériájába, az vigan dörzsölheti kezeit, mint azon a képen Bernát Shaw is teszi, mert termése fedél alatt van és nem dolgozott hiába. A panoptikum valami homályos ösztönrel az új Pantheon, a jövő múzeuma: a mulandó embert kiemeli az idő mulandóságából, de ugyanakkor a mulandóság anyagából mintázza meg a minden nap kosztümjei-

mindedig, hogy a közönséges halandó gyermekeivel, a diákokkal, főleg pedig a kisebbségi diákokkal szemben, mindenkor holmi magas ló nyergében ültek. A fejenként várandó négy ezer lej azonban kezes báránykákká tette a zordon urakat.

Például az egyik ifju elment érdeklődni a kurzust illetőleg Somesan rofesszor urhoz. A tanár ur olvadékony lett. Mint a cukorbaba, ha szorongatják. A nem várt udvariasságtól megkábult érdeklődőből — természetesen — kivágta a négyezer lejt.

S aki tud egy kicsit számítani, az megérti, miért juhászokdottak meg a „diákok rémei.” Mert aki tud számolni, az egy-kettőre ki tudja számítani, hogy harmincszor negyven — nemcsak hogy nem csekélység, — de egyenesen 120.000 lej. Már pedig ez három részre osztva summa summárum fejenként negyvenezer lejt jelent a tanár urak számára. S a konzorcium tagjai bármennyire is szerénytelenek, mégis csak tudják, hogy harminc napos munkáért negyvenezer lejt kapni, nevezetesen minden nap ezer lejnél nagyobb summácskát megkezesni, nem egészen megvetendő dolog.

A kurzus pedig már meg is indult. Jelenleg a „Moise Nicoara” liceum hivatalos helyiségeiben. A kurzus nyomán pedig megindult a szóbeszéd és a felháborodás lavínája.

ben s ez az, ami közelhozza. Lehet, hogy a jövő múzeumaiban korunk hősei mind így fognak ülni: viaszból vagy valami hasonló, de időtállóbb anyagból, szövetruhákban, szalmakalap-pal a fejükön: Mussolini a római múzeum közepén gérokkban, cilinderrel a kezében, Briand keménykalappal a fején és Stresemann egy pohár sörrel a kezében. Egyszer Lőcsén láttam egy panoptikumban X. Pius pápát a halálos ágyon, viaszkeblében egy rendkívül szellemes apparátussal, ami lehetővé tette, hogy a pápa pihegjen. Ha ezt a pihegő dolgot alkalmazzák, a jövő nagy panoptikumaiban, tökéletes lesz az utókor illúziója. Shaw amint piheg, Wilde a mint mosolyog, nem őszintébb, érdekesebb s főként szemléltetőbb irodalomtörténet ez, mint ahogy ma csinálják?

Persze, publikum is kell hozzá, különben becsukhatjuk a kiállítást: Pesten, ahol az élő írók se nézik meg, ha piheg, egyelőre korai lenne felmérni az írók népszerűségét a rablógyilkosok publicitásával. Aki jobban megnézi az új angol panoptikumot, elcsodálkozhat azon, hogy szerencsésebb országokban a tömeg, a mob, az utca már attrakciónak fogja fel az író személyét. Boldog társadalom, ahol a panoptikum igazgatósága lát annyi vonzóerőt Franceban, mint a hasfelmetszőben! Nálunk már a hasfelmetsző se üzlet.

Nagyon szép dolog az, hogy az írók végre egyszer valahol bevonultak a panoptikumba. Mindannyiunk emlékében él az a könnyű borzongás, amit sötét nagyvárosi utcák bérházai-ban Caston ur vállalkozásai nyújtottak. Az utca múzeumában feltétlenül közelebb van az író az élethez és a publikumhoz, mint a Pantheon homályos és dohos pincéiben. S az író soha nem élhet elég közel az utcahoz, még halálában sem.

Márai Sándor.

ASTRA APOLLO MOZGO

Még csak 3 napig : hétfőn, kedden, szerdán halhatja a világhírű

16 tagu orosz kozáktiszt kórust

és a „SZIBÍRIA” című nagy filmújdonasgot az Astra (Apolló) Mozgóban.

2400

Hamis középiskolai bizonyítvány-gyárat leplezték le Nagybanán

Egy adótitviselő három éve foglalkozik a bizonyítványhamisítással

Nagybanán. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Egy kétségtelenül országos méretekben működő hamis bizonyítvány-gyár fiókját sikerült a napokban leleplezni az itteni szigancának.

Ádám Miklós, a helybeli adóhivatal fiatal tisztviselője, egy héttel ezelőtt hirtelen szabadságot kért főnökétől, s be sem várva annak engedélyezését, elutazott a városhól. Ez úgy a hivatalban, mint a városban feltűnt s alkalmat adott arra, hogy suttogni kezdenek Ádám bizonyos rejtélyesnek látszó üzemeiről. Crețu komisár és Serafoianu szigancu detektiv nyomozni kezdtek a dologban s hamarosan megállapították, hogy

a Brádra utazott Ádám évek óta hamis lyceumi bizonyítványok gyártásával és forgalomba hozatalával foglalkozik.

Természetesen rögtön intézkedtek Ádám letartóztatása és elővezetése iránt, miközben pedig kinyomozták környékbeli üzletfelei nagyrészt. Kitűnt, hogy Mayer György adóhivatali tisztviselő egy Ádám-tól kapott hamis negyedik gimnáziumi bizonyítvány alapján kérte nemrégiben előléptetését s hogy Pop Demeter szatmári prefekturai és Kató Árpád helybeli, továbbá Kató Béla kolozsvári állam-

vasuti tisztviselők is Ádám-féle bizonyítványokkal rendelkeznek. A bizonyítványokat, amelyek részben a helybeli, részben pedig a brádi liceumok nevében vannak kiállítva, Ádám ötszázról nyolcezer lejjig terjedő összegekért árusította. Kiderült aztán, hogy Ádám levelezésben állott több más városbeli cégtársával, s cseréüzletet is folytatott.

Jellemző az Ádám által forgalomba hozott bizonyítványok precizitására, hogy egyik kliensét egy ilyen hamis bizonyítvány alapján vették fel magántanulónak a lyceum negyedik osztályába, amelyet el is végzett s erről már szabályszerű bizonyítványt szerzett.

Ádám, akit csütörtökön hozták Brádról Nagybanánra, beismerte bűnét, de hivatalnoknyomorával mentegeti magát. A szigancu átkísértette a szatmári ügyészséghez, a vizsgálatot azonban tovább is folytatja a bizonyítvány-hamisítás ügyében, mert az a feltevése, hogy

Ádám csak itteni képviselője volt egy országos méretű hamis bizonyítvány-gyárnak.

Biztosra vehető, hogy újabb letartóztatások is fognak történni Ádám segítőit és ügyfelei körében.

Keleteurópai háboru kitörése előtt

A lengyel félhivatalos lap feltűnésteltő cikke oroszok és németek közös akciójáról

Varsó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A félhivatalos Epoka mai számában vezércikkben foglalkozik a német külügyminiszteriumnak Knoll berlini lengyel követnek átnyújtott demarsával és megállapítja, hogy a német sajtó már hetek óta éles támadásokat intéz Lengyelország ellen.

„Ez a Lengyelország ellen intézett akció — mondja a továbbiakban a lengyel félhivatalos — feltétlenül azt a látszatot kelti, hogy

egy láthatatlan vezető irányításával egész orkeszter dolgozik a Lengyelország elleni hangulat szításában.

amelyben mindenkinek meg van állapítva a szerepe. Ez a jólismert dirigens végre július 30-án napfényre került. Amikor a német külügyi hivatal demarsában közölte Knoll berlini követünkkel, hogy

magára a két ország közti közvetítést, Németország közvéleménye nyugtalanul figyeli a litván-lengyel viszony egyre kiéleződő feszültségét és attól tart, hogy a lengyel legionáriusoknak augusztus 12-én kezdődő kongresszusa excesszusokra ragadtatja magát, s miért Németország szívesen vállalja

— akkor nyomban kivilágosodott, hogy ki ez a nagyszerű dirigens, akinek keze átnyul a német határon is. A heteken át a német lapokban lefolytatott kampánynak az volt a célja, hogy ezt a demarsot igazolja. Mindenki könnyen meggyőződhetett volna arról, hogy Lengyelországban teljes nyugalom uralkodik, hogy nincs senki, aki háborúra még csak gondolna is, hogy

a litván probléma a valóságban nem a legfontosabb kérdés a lengyel külpolitikának

s a legionáriusok vilnai kongresszusa a belső a rendnek ünnepe lesz. Lengyelország nem fenyegeti Litvániát, a szomszédjával való tárgyalásokat folytatni fogja és semmi alapja nincs annak a feltevésnek, hogy Lengyelország szándékait megváltoztatni akarná. A népszövetségi tanács 1927 decemberében hozott határozatával, amelyhez Németország is hozzájárult, gondoskodott arról, hogy a lengyel-litván konfliktusban akkor, ha közvetlen megegyezés nem jött létre, a népszövetségi tanács közvetítsen, mindezideig azonban sem Lengyelország, sem pedig Litvánia nem állapították meg a közvetlen megegyezés lehetőségét. Németország azonban már most megragadja az iniciatívát, hogy megegyezést hozzon létre Litvánia és Lengyelország között. A német külügyminiszte-

rium közbelépése nek meggyőződését vesztíja egy támadásában kell keresnünk, amely a német kormányt azal vádolta meg, hogy Moraht kownói német követ demarsa a litván kormánynál az európai közvéleményben azt a meggyőződést ébresztette fel, hogy a lengyel-litván tárgyalások meghiusulásaért egyedül a kownói kormányt terheli a felelősség. Az elvesztíja támadása után két nappal nyújtotta át a német külügyi hivatal Knoll berlini lengyel követnek demarsát.

Hogyan kerültek a cigányok Európába?

Egy híres angol nyelvész elbeszélése

London. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A világ legnagyobb nyelvtehetségének, Sir G. Grierson tartják. Ez a kiváló professzor India 179 nyelvét tanulta meg, s 554 dialektusát. A professzor elbeszélte, milyen nagy nehézségeket kellett leküzdenie, míg egy-egy nyelv titkaiba behatolt.

— Találtam például egy olyan nyelvet — fejtette, — amelyben az egytagu szavak tulajdonképpen De az egytagu szavak nem egy fogalmat fednek, hanem többet. Itt van például ez a szó „ba.”

Nos, „ba” annyit jelent, hogy asszony. De annyit is jelent, hogy három, s annyit is jelent, hogy a fejedelem barátnője s végül van még egy jelentősége, — pofon.

No most már megtörténhetik — nevetett Grierson, — hogy a bennszülött azt mondja: „ba ba ba ba” Nos, ez a mi nyelvünk lefordítja annyit tesz: „Három hölgy pofonította a fejedelem barátnőjét”. A nyelvtudós még több, ehhez hasonló kuriózumot mondott el. De még érdekesebb az, amit a cigányokról beszélt el.

Krisztus után körülbelül 500 esztendővel élt Perzsiában egy király, aki roppant gyűlölte a részegséget. Rá szeretett volna venni a népet, hogy ne igyon szeszcs italt. Persze jól tudta, ha egyszerűen behozza az alkoholtilalmat, akkor ennek semmiféle komoly eredménye nem lesz. Azt a parancsot bocsátotta ki tehát, hogy lehet inni, de csak muzsikaszó mellett.

Egy ízben az utcán járva észrevette, hogy néhány alattvalója iszik — zene-nélkül.

— Hát nem megparancsoltam nektek, — förmedt rájuk — hogy csak akkor szabad inni, ha muzsikálnak.

Az alattvalók azzal mentegetőztek, hogy szívesen muzsikálnának, de nincs, aki muzsikáljon.

— No, majd én teszek róla, hogy legyen, — ígérte a király.

A király még aznap irt India északnyuga-

AEROXON

KAVEHÁZBAN
SAXOFON
A SZOBÁDBAN
AEROXON
NYUGODT LESZ AZ
ÉJSZAKÁD.
EGY LÉGY
SEM FOG
SZÁLLNI
RÁD

LÉGYFOGO

Vezérképviselő: SCHULZ ARNOLD
TIMIȘOARA

Különös véletlen, hogy éppen ebben az időben tartózkodott Berlinben Litvinov és Németországnak moszkvai követe, Brockdorf-Rantzau gróf.

A német és a szovjetorosz körök közös érdekeltsége a lengyel-litván konfliktusban mutat kitűnt a Wolff-iroda 1927 évi november 25-iki kommunikációjából, amely beszámolt Litvinovnak a német külügyi hivatallal folytatott tárgyalásairól. A német demars most különösen bizonyítéka

a német-szovjetorosz külpolitikai egységes frontnak,

amely nemcsak Lengyelország, hanem a szövetség ellen is irányul.

ti részében lakó unokatestvérének, hogy kijön neki néhány száz „dom”-ot. Ez a nép egy indus kaszthoz tartozott.

A „dom”-ok megérkeztek Perzsiába, de nem annyira zenével, mint „üzletekkel” foglalkoztak. Végül teljesen hátat fordítottak muzsikának és az Eufrates deltájában telepedtek le, s mint tengeri kalózkodó „dolgoztak”.

— A perzsa király — magyarázta Grierson — roppant meharagudott a dom-okra, a cigányokra, s elhatározta, hogy nem tűri őket az országában. Több expedíciót szervezett ellenük, végül kiszorította őket Szíriába. Szíria sem tűrte meg őket, így kerültek Romániába. Romániából azután szétszéledtek Európába. Így terjedtek el a cigányok Európában.

Grierson az összes indiai nyelvekről gramfonfelvételeket készített, s ezeket a lemezeket a lakásán őrizi.

Üdit, szépít, fiatalít
MARGIT-CRÈME

Halló!

L179 Vidékiek figyelmébe!

Mindenki 19 lejellel, tehát nevésségesen kis összegért a következő hölgyeknek való cikkeket szerzhetheti le. Egy pár télcipő, garantáltan valódi bőrtalppal, amelyeket Tanasse revű is használt, egy pár harisnya, egy pár szőnyeg, egy doboz puder, egy üveg parfüm, egy üveg viz, egy tubus ajakír. — Utánvételes kiküldi és az ország minden részébe. Postaköltség 21 lei, 5 garmitura rendelésnél 1 parfüm ingyen adunk. Adj a lel még ma rendelés a következő címre:

Oficul Orientului
București III., Str. Lascar Catargi 16.

A hydroplán halála

Lago di Garda. 1928. augusztus. Látja ez itt tőlünk oldalt az Isola de Garda, sziget a Garda tón, mondottan frissen szerzett barátom, Signor Amerigo Maruchelli, a technikai főiskola hallgatója. Szőke és kékszemű, annak ellenére, hogy olasz, de a Garda neveltszine nyomot hagyott már ezeknek az embereknek a szemében, akiket Isten ide áldott magasságos jókedvében. Amerigo Maruchelli itt lakik, él és cseperedett fel, bar: 18a sult area felragyog, amikor kitárja karjait a Minion, amely olajmotorjával nyugodtan siklik Sirmione felé.

— Maga is fasiszta, kérde aztán, minálunk mindenki az, — tutto, tutto, a diákok a középiskolától az egyetemig, az intellektuális és ma holnap az lesz minden munkás is. Mert dolgozik, van kenyere, hiszen munka a fő dolog. Egyetlen gyár sem áll és amikor arról volt szó, hogy a gyárosok vagy a munkabért nyomják le, vagy bezárják a gyáraikat, Mussolini azt mondotta: „bezárjuk a gyárosokat, de a gyárat nem engedem bezárni.” Az olasz munkatörvény egy évi felmondást biztosít egy munkásnak, de a kommunizmusról szó sem esett. Pedig már majdnem ott tartottunk, most rend van és mindenki élni tud.

— Echo! kiáltott Amerigo és előrelendült karja. Nézzé, nézzé! Az ott Gardone!

Halvány kétségbe merültek a hegyek, az árnyékuk messze berajzolódott a tóba. Hegek, hegek, hegek! Láncfalonódó hegek! Magóttuk Trentino áll, ott készült Solferino óta lecsapni egyszer az osztrák armádia!

Egy hydroplán kering a tó felett, néha le száll, uszik a vizen.

És az ott Gardone. Ott lakik és ír fejedelmi kastélyában a költők fejedelme. Gabrielle D'Annunzio őt szerette Duse. Duse körül kodott a tűz, amelynek lángjában D'Annunzio alakja bontakozott ki. nagyra és Eleonora Duse számára volt máglya. Itt égett el a Garda tó vizénél annak a színésznőnek a szíve, aki csupa sziv volt, egy Nagy Darab Sziv, mint azoké az asszonyoké, akik sohasem játszottak színházban. Ilyen asszony kevés van. Ilyen színésznő egy sincs. A színésznők tele vannak aggatva csilingelő szivekkel, hopp kis csengőm, akár mindennap elhagynak egyet. Duse kacaját innen vitte el, a hullámok csörögéséből, sikolya az őrt álló titokzatos hegyeké, amelyeknek a sikátoraiból süvítő viharok törnek ki éjszakánta.

— D'Annunzio kis kopasz ember, kacag Amerigo, kopasz, egész kopasz, tükörsima a feje s félszemére vak, ezt Fiuménál kapta, amit ő foglalt el. Fekete kötés a szemén. Ül és ír és álmodik a parkban, nem is szereti ha látják. Invechiato! Hatvanöt éves, szegény.

A hydroplán a fejünk felett lebeg. Látni a tisztét, felintünk neki. félkézzel visszaint ő is. Nincs husz méter magasban, aztán élesen fordul, egy perc se telik bele és ismét messzire jár már...

A hajóról látszanak a sirmionei pálmák, zöldelnek a parton. A part tövében almazöld és citromsárga kis vitorlások ringanak. Egy asszony kosarában most érett citromok fűtök len, az ággal együtt letépve. Csónak fut az Isola felé. Az Isola egy kilométer hosszúságú sziget, a Borghese hercegek tulajdona. A hercegi család tagjain kívül idegeneknek tilos a szigetre lépni. Utasszállító hajó itt nem áll meg, a hydroplán merev szárnyakkal zug el felette.

A hydroplán, nézd csak, mintha tényleg letova járna. Az emberek a hajókarfához futnak. A hydroplán nyögdecselegve ing fent, aztán éles sziszegéssel, mintha a levegő mellébe dőltne orral lefelé fordul. A propeller hörögve csap rá a vízre, a hullámok felcsapódnak.

— Dio! Dio! Segíts meg!

A gép sikoltott. Az embe nem sikoltott. Gép és ember rohannak alá a vizen. A partokról motorosok indultak. Kutatták a vizet, de a hullámgörvök is elcsúsztak, lassan alkonyodott. A gép nem bukott fel többé.

A molon késő éjszakáig ott álltak a fiatal lányok. A csillagok nem világítottak meg semmit, a hold üresen uszott át az egyre sötétebb vizen és a hegyekből előrohantak a szelek, leoldott láncokkal a poklok szelindekjei...

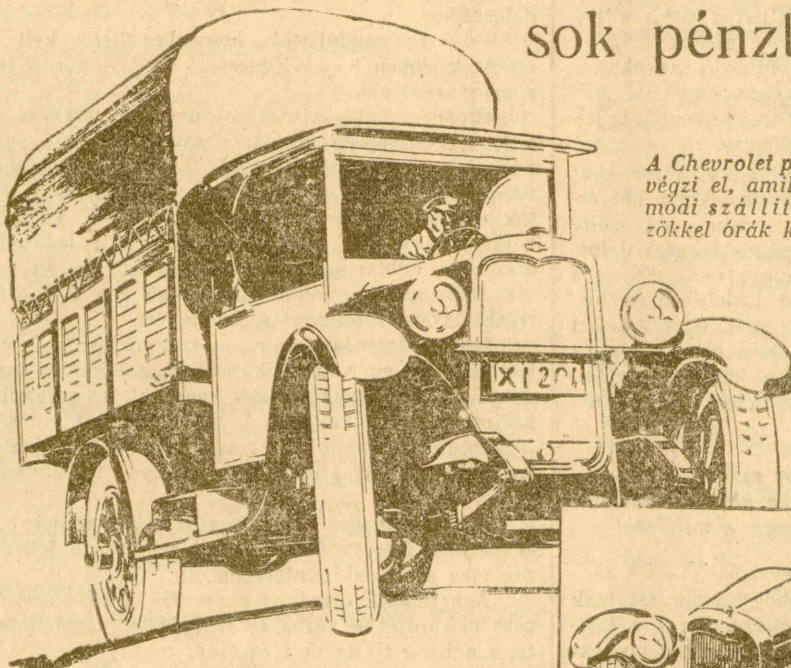
✱

1928 július 30-án ott voltam, amikor is Maggi olasz főhadnagy hydroplánjával a Garda-tó felett gyakorlatozott. A gép a levegőben megérülve, orral lefelé bukott a vízre és a működő propeller beleszántotta a hydroplán a több száz méter mélységű tóba. Az egész éjszaka és másnap tartó kutatások hiaváltonak bizonyultak, sem a gép, sem az utasokhoz szijazott főhadnagy nem kerültek felszínre többé.

Bárdos László.

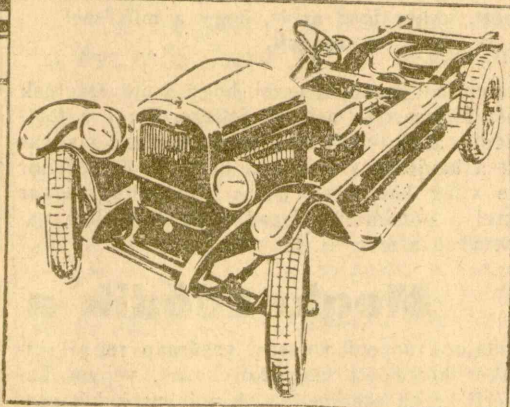
Tulajdonosa e réven

sok pénzt keres....

A Chevrolet percek alatt végzi el, amihez a régi-módi szállítási eszközökkel órák kellettek.

Kipróbálva... beváll... a szolid Chevrolet-alváz tartós és nehéz szolgálatra alkalmas.

Kevés benzint fogyaszt, teljesen mentes javításoktól; a Chevrolet-teherkocsi nagyobb teljesítőképesség mellett olcsóbb.

Az egész országban kereskedők, vállalkozók, gyárosok százai bizonyítják a Chevrolet gyorsaságát, szilárdságát, teherbíró képességét. Az üzemből levő Chevrolet-teherkocsik naponta növekvő száma igazolja kedveltségüket.

A mérnökök az egész világ megelégedettségét azzal magyarázzák, hogy kiemelik a Chevrolet érdemeit, rámutatnak, hogyan tökéletesítik évről-évre, hosszú kísérletekkel. Dicsérik a nagy teljesítő képességű felülvezérelt szelepes motort, a megerősített hátsó tengelyt, a rendkívül erős félkör alakú rugókat, a légszűrőt és az olajtisztítót, azokat az alkatrészeket, amelyek a Chevrolet

tartósságát és javításoktól való mentességét biztosítják.

Szilárdan építve, a Chevrolet könnyen szállítja terhét. Minthogy erőteljes, emelkedéseket könnyen vesz, a motor megerősítése nélkül. Gyorsasága folytán nagy a teljesítménye, amellyel sohasem kell javítás alatt állania.

LEONIDA & Co. S. A.

BRASSOV — REGELE FERDINAND No. 5

Fiókok és képviselők egész Romániában

CHEVROLET KERESKEDELMELMI KOCSIK
TEHERAUTO-CHASSIS LEI 150.000

Az erdélyi népek testvéri egyetértésének jelében zajlott le a segesvári dalverseny

Magyar szóval köszöntötte Segesvár szász polgármestere a magyar dalosokat — „Ha a politika szétválaszt, a művészet egyesít” — A falusi dalárdák diadalmas előretörése — A brassói dalosok ez évben is a legművészebbet adták a versenyen

A közlekedésügyi miniszter meglátta teledékeny volt

Segesvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szombaton este még nem futottak be az utolsó dalos vonatok. Segesvár sok vendéget várt, de minden várakozása felül kapott. Mind újabb és újabb dalárdák jelentkeztek a versenyre táviratilag, még az utolsó percekben is. Az elszállásolási és az élelmezési bizottság tehetetlenül szaladgált. Bizony a rendezés körül állottak be zavarok, de jó előre le kell szögezni, hogy ennek oka nem a rendező bizottság és nem is a dalosok késői jelentkezése volt. Az az általános betegség mutatkozott itt is, ami nem tűri meg, hogy valami kisebbségi dolog zavartalanul, akadályok nélkül, a maga impozáns előkészítettségében érvényesülhessen.

A kedvezményes vasuti utazást csak az utolsó napokban engedélyezték keserves harc után — papirosan. A távoli és anyagiakban szegény dalárdák nem vállalhatták a hosszú és drága vasuti utazás kockázatait. Amikor aztán megjött hír, hogy a kedvezményt mégis sikerült kiharcolni, jóformán senki sem akart elmaradni a harmadik országos dalosversenyre, amelynek a magyar dalkultúra impozáns és demonstratív erejű megnyilatkozásának kellett lennie.

Jölesően és örömmel kell megállapítanunk, hogy az lett belőle, aminek készült és aminek lennie kellett.

Az udvarhelyi Székely rezesbanda nyomában

Este hét órára, amikor a segesvári állomásra szinte egyidőben fut be két ellentétes irányból a vonat, a már régebben megérkezett dalárdák kigyúl-

tek az állomásra, hogy az ujonnan érkezettekkel ki-egészülve, megtartsák a bevonulást a vendégszerető szász város falai közé.

Legelő az alig félesztendő székelyudvarhelyi rezesbanda állott fel. Ravaszok voltak ezek az udvarhelyiek. Izléses egyenruhájuk volt, katonás fegyelemmel zárkóztak fel s a mellükön szembeszökő címer közepén ez állott:

SZÉKELY.

A címer alsó és felső felében is volt valami, de olyan apró betűkkel, hogy azt még a jószeműek sem igen vehették ki megerősítés nélkül. Nem is igen akarta megerősíteni magát senki. A dalosok maguk is, a közönség is lelkesedve vették tudomásul, hogy ezek székelyek, azt is, hogy nekik kell legelő! menniük, s így a dalosverseny székely jellege elvitathatatlan volt.

Az ujonnan beérkezett dalosokat Nagy Béla segesvári unitárius lelkész fogadta üdvözlő beszéddel. Röviden beszélt, de magvas dolgokat mondott. A dal erejét hangsúlyozta ki, azt az erőt, amelynek fészket kell vernie minden magyar ember szívében. A jókat jobba teszi, a gyengéket megerősíti, az élesterket felemeli.

STRAND SZANATORIUM
Dr. Horváth, volt Mahler Abbázia

Minden kényelemmel berendezett gyógyintézet közvetlen a strandon. Hidegvizkurák, az összes gyógyfürdők, villanyos kezelések, Zander diéták. — Igen mérsékelt árak. Kötő konyha.

6164

Fél nyolc után pár perccel megindult a város szíve felé a végeláthatatlan menet. A piactéren felállított pódium körül helyezkedtek el gyönyörű fejelemzettséggel az egyes dalárdák. Körös-körül emberfejekkel teltek meg az ablakok és torlódo tömeggel a szabadon maradt térség. Minden szem a pódium felé fordult, ahonnan a város fejének szájából várták a szívből fakadó, őszinte üdvözlő szavakat.

A politika szétválaszt, a művészet egyesít!

Leonhardt Ágost polgármester a szászokat jellemző pontossággal lépett a pódiumra.

Akik az őszinte szívből jövő üdvözlő szavakat várták, azok nem csalatkoztak. Leonhardt polgármester előbb az állam hivatalos nyelvén üdvözölte a város nevében a harmadik országos magyar dalosverseny résztvevőit, aztán magyarra fordította a szót. A lényegre tért mindjárt: az Erdélyben együtt élő nemzetiségeknek meg kell érteniök egymást. Ezt a megértést semmi sem segíti hatásosabban elő, mint a dal. A dalban egybeforhatnak a lelkek, a dal elveri a gyűlöletet és felhozza a lélekből azt, ami nem minden szenvedélyek fölött.

— Ha igaz az, — fejezte be szavait Leonhardt polgármester, — hogy a politika szétválaszt, akkor igaz az is, hogy a művészet egyesít.

Nem akarom azt mondani ezzel, hogy a művészetnek nem lehet kifejezetten nemzeti jellege. Erről a földről mondom, ahol Petőfi Sándornak, a nagy magyar költőnek a hamvai nyugsznak, hogy Petőfi Sándor az egész világ közkincese, bárha költészete magyar volt. Ezzel a gondolattal fogadom és üdvözlöm városom nevében a magyar dalosokat.

Megkezdődik a harc a pálmáért

A tulajdonképpeni verseny vasárnap reggel kilenc órakor kezdődött meg. Női karok, vegyes karok és férfi karok szerepeltek. A női karok két csoportra, első és másodikra oszlottak. A vegyes karoknak is csak két csoportjuk volt. A férfi karokban már három osztályozott és egy kezdő csoport indult, mert osztályozni kellett a helyi adottságokat is.

Női kar mindkét csoportjában csak egy-egy szerepelt. A versenyt a Dicsősésmártoni Ref. Egyházi Dalkör női kara nyitotta meg. Méltó megnyitás volt, Varga Sándor karmester elismerésre méltó munkát végzett. A baj csak az volt, hogy a Brassói Magyar Dalárda női kara következett másodiknak, amely elemi erővel vitte az elsőseget Willer József karnagy vezetésével.

Erdekes és változatosabb küzdelmet ígért a vegyes karok felvonulása. A második csoportbeliek kezdtek a versenyt. A megkötött dal volt: Körös körül borus az ég. Indultak: A Nagyborosnyói Ref. Egyházi vegyeskar (karnagy Butyka Vilmos), Szentgericeai Unitárius vegyeskar (Ajtai József), Baróti Dalárda (Gáspár Jenő), Erzsébetvárosi Polgári Dalegyesület (Sebestyén Vilmos), Dicsősésmártoni Ref. Egyházi dalkör (Resch József), Fogarasi Magyar Dalegyesület (Boldis János), Tordai D. F. E. Templomi vegyeskar (Erdős Mihály), Dicsősésmártoni Cecilia Dalkör (Simon László), Kézdivásárhelyi Ref. Egyházi Dalkör vegyeskara (Kovács József).

A szentgericeai volt az első szereplő falusi dalárda, s így a tapsvihar elementáris erővel tört ki, a mikor megjelentek a városi színház színpadán. Nem a művészet legtehetősebb hozták, de a legszebb eredményt. Ők is és a többi utánuk következő falusi székely dalárdák!

Nagy meglepetést keltett az alig pár hónapos dicsősésmártoni Cecilia Dalkör. A fiatal és agilis Simon László karnagy megérdemelte a halommal kapott gratulációkat. Még díjra is tippelték sokan, de a barótiak fogarasiak, nagyenyediek és tordaiak nagyon erősek voltak. Az első díjat a hozzáértők a barótiaknak tippelték. Délután viszont, a szabadon választott daloknál, a nagyborosnyóiak váratlan betörést csináltak. Ők hozták a verseny legnagyobb meglepetését. A Juri-lap minden rubrikájában egyhangulag hatást kaptak.

Az első csoportban csak négy dalárda indult. A nagyenyedi Templomi vegyeskar (Wohlfarth Lőrinc), Marosvásárhelyi Róm. Kath. Templomi vegyeskar (Tóth Sándor), Brassói Magyar Dalárda vegyeskara (Willer József), Temesvári Glória Dalegyesület (Levitzky György). Mind a négy dalárda kitűnő erőt képviselt, a brassóiak győzelme azonban nyílt kérdésnek látszott. A temesváriak jelentették, a legerősebb konkurenciát, s talán ez is vezette a vezetőséget arra a gondolatra, hogy a két vetélytársat egymásután szerepeltesse. A temesváriakat felfokozott érdeklődés várta, de hamarosan kitudult, hogy a brassóiak kezéből nem tudják kicsavarni a

1926—27 évi vágásu absolut száraz aprított

prima bükktüzfát

napi áron szállítunk.

2976

ÁLTALANOS KERESKEDELMI R. T.

Telefon 3—86. Brassó Fekete utca 62.

A polgármester meleg és megható szavai után spontán megnyilvánulásként tört ki az emberekből a zúgó éljen.

Inczedy Joksman Ödön, az Országos Dalos Szövetség elnöke mondott azután lelkesítő szavakat a dalosokhoz.

— Arra gondolatok, hogy becsületet kell szereznetek ebben a vendégszerető idegen városban is a magyar dalnak.

Szotyori Lajos alsórákosi unitárius esperes volt a fogadó ünnepség utolsó szónoka. Azután a segessvári Polgári Kör női karának fehérruhás és megilletődött tagjai babérkoszorúkat akasztottak a zászlók ormára. A babérkoszorúkon szalagok voltak és a szalagokon ékes jelleg. Mintha ezek a leányok is átérzték volna, amikor a jellegüket hangosan citálták, hogy amiket mondanak, azokat nem szabad futó frázisokként elereszteni a fül mellett.

Este a dalárdák egyrésze szerenádokat adott. A hangulat meleg volt, lelkes és megilletődött. Az, amit Leonhardt polgármester mondott, megragadt és kivirágzott a lelkekben. A város szász kiválóságai is kaptak szerenádokat. Egyikük megilletődött szavakkal így mondott köszönetet a kedves figyelmességért.

— Hétszáz éve élünk együtt jóban rosszban. — Erről nem feledkezünk meg mi sem és ne feledkezzék meg senki, aki Erdélyben él!

A harmadik országos segessvári dalosverseny vezető akkordját a város szász polgármestere intonálta, s a hang tiszta volt és szép.

A dalosok, akiket szász polgárok fogadtak magukhoz a verseny idejére, tréfálkozva dicsékedtek szerencsésükkel mindenütt. A szász vendéglátók valóságos tenyerükön hordozták vendégeiket.

vezetést. Ebben a csoportban a délutáni szabadversenyen a marosvásárhelyiek hozták zajos meglepetést.

A férfi karok kezdő csoportjában négy dalárda indult: Kolozsvári Honvéd- és Magyar-utcai Ref. Földész Dalkör (Nagy Kálmán) Kolozsvári Monostor-utcai Ref. Földész Dalkör (Lőrinczi Ferenc), Medgyesi Polgári Kör Dalárdája (Katona Márton), Tövisi Polgári Dalegyesület (Kocsis Vilmos). Kolozsvár két csapattal indult, valószerű, hogy a pálmát ő viszi el.

A férfikarok harmadik csoportja a. és b. részre oszlott. Az a. csoportban indul: Zágoni Dalkör (Kiss Lajos), A b. csoportban indultak: Alsórákosi Ref. Egyházi Dalkör (Aracsy Géza), Felvinczi Férfi Dalegyesület (Horváth Péter), Kibédi Gazdakör Dalárdája (Imreh Zsigmond), Kovásznai Emke Daloskör (Dancs Lajos), Magyardecsei Földmíves Enekkar (Kovács Sándor) és a Köpeczi Ref. Dalkör (Benedek Árpád). A juri-nek nehéz dolga lesz itt az ítékezés, mert mindannyian annyira jók voltak, hogy a közönség alig győzte tapsolni őket.

A második csoportban 11 dalárda indult: Sepsiszentgyörgyi Magyar Dalárda (Mirtse Dénes), Nagyenyedi Iparos Dalárda (Fövényessy Bertalan), Magyarfenesi Dalkör Kun Gy. István), Székelyudvarhelyi Székely Dal- és Zeneegylet (Kiss Elek), Szászrégeni Magyar Polgári Dalkör (Heiter György), Szatmári Polgári Társaskör Dalárdája (Hoffmann Ferenc), Nagyszebeni Ref. Enekkar (Simó József), Kézdivásárhelyi Ref. Dalkör (Kovács József), Kolozsvári Csizmadia Társulat Dalköre (D. Szabó Géza), Dicsősésmártoni Ref. Egyházi Dalkör férfiak (Resch József), Dési Polgári Dalkör (Béczy Ernő).

Nagy feltűnést keltettek a magyarfenesiek, akiknek még a karmesterük is falusi kisgazda. A szebeniek és kolozsváriak megfeleltek a hozzájuk fűzött várakozásnak, viszont nagy meglepetést hozott a szászrégeni csoport. Külön nevezetessége az, hogy a karmestere német ember, aki pusztán a dal iránt érzett szeretetből ingyen alakította meg és tartja össze az értékes dalárdát. A nagyenyediek a délutáni szabadversenyen betörést csináltak de nem maradtak el a székelyudvarhelyiek sem és nagyon elüljárnak a sepsiszentgyörgyiek is.

Az első csoportban csak négy dalárda indult: A Kolozsvári Iparosgyelet Dalköre (Rezik Károly), Marosvásárhelyi Ref. Egyházi Dalkör (Haják Károly), Nagyenyedi Iparos Önképzőkör (Felméri Sándor), és a Temesvári Glória Dalegyesület (Levitzky György).

Két olyan karmester mérközött itt, mint Rezik Károly és az Erdély határain túl is ismert Haják Károly zeneszerző. A győztesre még csak tippelni sem lehet, mert az első díjra Temesvár is igényt tart.

A verseny koronája volt a versenyen kívül álló Brassói Magyar Dalárda befejező szereplése, amelyet az akkor megjelent Stelian Popescu igazságügyminiszter is meghallgatott.

Este hatalmas műsoros estély következett és tar-ka, vidám népünnepély a sporttelepen.

★

Sajnáljuk, hogy disszonáns hangot is kell vegyíteniünk cikkünk felemelő hangulatába, de nem hallgathatjuk el, hogy a hatóságok megint megcsaltak a rendezőséget és a dalosokat. Az egyszerű ígért után visszaszívott, majd újból kilátásba helyezett kedvezményes utazásról megint elfeledkezett a közlekedésiügyi miniszter. A segessvári állomásfőnök

Feltétlenül jövedelmező

és biztos vállalkozáshoz
tőkepénzesek keresetnek.

Részvevők Lei 200 000 től 2 millióig.
Személyes főreműködés lehetősége.
Ajánlkozók „ló üzlet” jellegűre akcióba

7274

és a kalauzok nem kaptak semmi utasítást még legfőn reggelig. Azok a dalosok, akiket munkájuk sürgősen hazaszóltatott, egész jeggyel utaztak vissza.

A vasutügyi miniszternek kötelessége lett volna ügyelni arra, hogy ennek a legszebb egyetértésben lezajlott művészi eseménynek ne maradjon keserű magva a magyar dalosok lelkében.

Kötelessége lett volna!

Kacsó Sándor

Hétfőn délelőtt

Segessvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hétfőn reggel az összes dalárdák négyes sorokban felsorakozva, zeneszóval indultak el a fehéregyházi Petőfi-emlékoszlophoz. A gyalogosokon kívül a magán autók és autóbuszok hosszú sora lepte el az utonulat, amerre haladtak.

A zászlóerdő alatt haladó hatalmas tömeg tíz órára ért ki az emlékoszlophoz, amelynek a környékét már valóságos tengeráradatként lepte el a környékbeli falvak lakossága.

Az ünnepélyt délelőtt fél tizenegykor nyitotta meg a Temesvári Glória Dalegyesület éneke. Szotyori Lajos alsórákosi esperes fennkölt imát mondott, majd a közös karok előadták Petőfi Sándor „Füstbe ment terv” című versét. Az ünnepély díszszónoka Vásárhelyi János református püspökhelyettes volt, aki Petőfiről szóló beszédét a szabadság, igazság és a szeretet jellegére építette föl. Arra kérte a dalosokat, hogy gondoskodjanak a magyar dal iránti szeretet megtartásáról és neveljenek utódokat maguknak, akik a dalos művészetet rendületlenül fejlesz-
tik tovább.

Willer József országos karnagy vezetésével a közös karok „Mi volt nekem a szerelem” című dalt adták elő, majd Máté Sándor újszékelyi unitárius lelkész szavalta el nagy hatás mellett P. Jánosí Béa „Örök dalnok” című költeményét. Az Erdélyi Irodalmi Társaság nevében Nyíró József tartott emlékbeszédet Petőfi Sándorról.

A programmszerű műsor folytatását a hirtelen jött eső megszakította, s így az emlékoszlop megköszoruzására került a sor. Petőfi emlékéért csakhamar ellepték a különböző társadalmi egyesületek és a megjelent dalkarok koszorúit. Mindezek tetejére helyezte oda I. W. Dumble oxfordi angol unitárius lelkész a maga koszorúját. A Petőfi ünnepély kiemelkedő és könnyekig megható eseménye volt az angol küldött beszéde.

— Petőfit ünnepelni nemcsak a magyar nemzet kiváltságos joga — mondotta I. W. Dumble, — mert Petőfi az egész világé, minden népé. Olyan közkincese a kulturának, hogy ő, az angol nemzet fia, mely megilletődést érez, hogy koszorúját ráhelyezheti ennek a világzseninek a sírjára.

Az angol utolsó szavai belefűltek a kitört éjenzésbe. A jelenet annyira megható volt, hogy többeknek könny szökött a szemébe.

A dalárdák az ünnepély befejezése után Inczedy Joksman Ödönnel az élükön zárt sorokban gyalogoltak vissza Segessvárra, az Udvarhelyi Székely Dal- és Zeneegylet rezes bandájának az indulója mellett.

A dalosverseny eredményeit a késő délutáni órákban hirdeti ki a juri.

Nagy viharok a Balaton környékén

Budapest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az időjárás hirtelen megváltozott. Az egész országban viharok dühöngenek, de különösen a Balaton mentén. Siófokon a vihar Csülek J. parasztagdát szekerével együtt a sorompónak vágta, mire a gazda szörnyet halt. Rengeteg motorkerékpár és csónakszerencsétlenség is történt.

Novemberben tárgyalják a Blumenstein-ügyet

Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Blumenstein-ügyet, mely más néven a magyar kötvények meghamisításának az ügye, novemberben fogja tárgyalni a bíróság.

Már megint kezdődnek a koncesszió-botrányok a magyar színházak körül

Ujból hajbakaptak Janovics és Erdélyi

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A koncesszió-botrányok, melyek minden színházi szezonnak elmaradhatatlan eseményei ez évben szokatlan korán kezdődtek meg. Fellelkes izgalmak elkerüléséért le kell szögeznünk, hogy a botrányosorozatot ismét a magyar igazgatók indítják meg, akik máris

dühösen egymásnak csapnak azokért az átkozott engedélyekért, melyeken bőséges önvallomásaik szerint állandóan milliókat veszítenek.

Ilyen durva fegyverzetlenség mellett esepet sem csodálható, ha a kultuszminiszterium unja már ezt a csunya, éhes játékot, s végül keserves szentenciákban dönti el a vitákat.

A harc középpontjában egyelőre Janovics Jenő kolozsvári és Erdélyi Miklós nagyváradi igazgatók állanak, Janovics állítólag Kolozsvár, Marosvásárhely és Brassó mellé megpályázta a nagyváradi magyar színházat is. Erdélyi

re Erdélyi egy fulmináns nyilatkozatot ad közre, melyben bejelenti, hogy ha Janovics megpályázta Nagyváradot, akkor ő viszont igényt emel Kolozsvárra. Egyben hangsúlyozza, hogy az elmúlt szezonban olyan kitünően teljesítette kötelességét, hogy senkinek sem lehet kifogása ellene s így kétségtelen, hogy az engedélyt nem Janovics, hanem ő fogja megkapni.

Erdélyi nyilatkozatának utolsó mondata különösebb figyelmet érdemel:

— És bár körülbelül hatszázezer lej a veszteségem az idén, pályáznom kell továbbra is, mert ez a kenyerem és mert mennem kell a pénz után.

Ez azután igazán emelkedett szempont: mert ez a kenyerem és mert mennem kell a pénz után. A színház nem hazardjáték, igazgató ur, hogy futnia kelljen a pénze után... Tessék talán — legalább látszatra — egy kicsit művészi szempontokból is indokolni.

Igy követelik ezt legalább a tánc és illetlanárok.

Hatalmas botrányok a futballbírák brassói kongresszusán

17 nagyváradi bírót felfüggesztettek, mert a magyar nyelv használatát követelték

Fontos határozatokat hozott a kongresszus

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A román futballbírák vasárnap tartották meg Brassóban dr. Vatiánu Sabin elnöklete alatt országos kongresszusukat a brassói megyei prefektúra nagyertermében. Ezt megelőzőleg két nap és két éjszaka a központi bizottság tartotta meg ülését, melyen meg tárgyalásra került 17 nagyváradi futballbíróknak az a memorandum is, melyben hivatkozva arra, hogy a sport nem politika (sajnos, politika!) tiltakoznak az ellen, hogy a bíróttestület belső adminisztrációjában, továbbá, a bírói tanfolyamokon és a vizsgákon kizárólag a hivatalos román nyelv használassék.

Ennek az igen jogosult beadványnak tulerösen megszerkesztett és elutasítás esetén retorziókkal fenyegetődző kitétele

olyan szenvedélyes hangulatot váltott ki, hogy már-már az izgalmak kirobbanásától kellett tartani, ami elég veszedelmes lehetett volna, tekintettel arra, hogy a kongresszuson nem egy katonatiszt vett részt. Szerencsére győzött a józanság és így a kinosabb incidensek edmaradtak, ellenben

a memorandumot aláíró 17 nagyváradi bírót felfüggesztették és Suciu brassói kapitányt kiküldötték Nagyváradra annak a kivizsgálására, hogy ki az értelmi szerző.

A magunk részéről leszögezzük, hogy a nagyváradi bírák kívánságát teljes mértékben jogosultnak találjuk, amint a követelések egy részét maga a kongresszus is honorálta és a bírói tanfolyamokon és a vizsgákon ezentul a magyar nyelv is használható lesz. Ami az erősebb kitételeket illeti, azt hisszük, hogy a szenvedélyeket éppen a romániai sportviszonyok provokálták, azok a viszonyok, amelyek nemcsak a politika mérgével fertőzték meg a sportot, hanem helyet adtak még a legcsunább visszaéléseknek is. Ott, ahol milliókra rugó olimpiai adók a legnyomtalansággal és felelősségmentesen eltűntek, nem lehet csodálni, ha néhányan elvesztik türelmüket.

Reméljük, hogy a vizsgálat elismeri a kivételes viszonyok hatását és az események odafejlődnek, hogy

Nagyváradon működni fognak a magyar bírók is.

Egyébként a bírókongresszus vasárnap délután három órakor kezdődött. A brassóiak nevében Suciu Sándor üdvözölte a vendégeket, majd a formalitások után a kongresszus hódoló táviratot küldött a királynak és egyes minisztereknek, Sincai Jenő (Arad) indítványozza, hogy a bíróttestület csatlakozzon a futballbírák közép-európai karteléhez. A kongresszus helyt ad a javaslatnak és annak keresztültvitelével az elnökséget bizza meg. Ugyancsak Sincai kifejti, hogy az országos szövetségnek és a bíróttestületnek a legtelje-

sebb harmoniában kell eljárnia, nehogy megismétlődjének azok a botrányos fejtelenségek, amelyek az ideai bajnokságot jellemezték.

Ezután a kongresszus az új alapszabályokat és működési szabályokat módosítás nélkül elfogadta, majd a pénztári jelentés meghallgatása után kimondta, hogy a befolyó összegek a bírók elméleti és gyakorlati kiképzetésére fordítottassék. Ezután az új vezetőséget a következőképpen választották meg:

Elnök: dr. Vatiánu Sabin (Nagyszentmiklós), alelnökök: Nagy Lajos (Kolozsvár) és Wuiauczy Alexic (Csernovitz). Főtítkár: Sincai Jenő (Arad). Főpénztáros: Nicolaevici László (Temesvár). A központi bizottság tagjai: Dr. Morar Teofil, Suciu Alexandru (Brassó), Vogel Alfonz (Bukarest), Popescu János (Arad), Traian Danciu (Temesvár), Brezeanu Jonel kapitány (Galac), Stavrahe Gy. kapitány (Craiova) és Wolsansky Edvárd (Nagyszeben). A számvizsgáló bizottság elnöke dr. Jakobi Ernő (Kolozsvár), tagjai Félix István (Marosvásárhely) és Kiss Kálmán (Szatmár.)

Kimondotta a kongresszus, hogy ezentul csak két évenként ül össze, azonban a testület központi bizottsága évenként ülésezik. Ennek legközelebbi ülése Csernovitzban lesz, és a következő kongresszus 1930-ban Kolozsváron 1932-ben úgy a kongresszus, mint a központi bizottsági gyűlés egyidejűleg Bukarestben.

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalban küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda, vagy bizománysaink útján is feladhatók. A *-gal jelzett hírek díjazás alá esnek.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.
A Brassói Lapok nyomdavidallatának kiadása.

Előfizetési díjak Brassóban: egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egy évre 900 lej. Kézbesítési díj külön fizetendő. Előfizetési díjak vidékre: egy óra 100, negyedévre 270, félévre 520, egy évre 1000 lej. — Külföldre: negyedévre 420.—, félévre 820.—, egész évre 1600 lej

A sziguranca letartóztatva a brassói kereskedők szélhámosát

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A brassói kereskedőket és gyárosokat már régóta fosztogatja egy magát Sarbu kereskedelem és ipanügyi vezérigazgatónak nevező egyén, aki azon a címen, hogy a miniszterium egy országos kalendáriumot állit össze, a hiszékeny felektől kisebb-nagyobb összegeket zsarol ki. A sziguranca tegnap délután végre letartóztatva ezt az obskurus egyéniséget, akiről kiderült, hogy neve Sarbu Marin s országosan körözött szélhámos. Társa, Constantin Topovan, aki mint titkár szerepelt a zsarolási műveleteknél, már régebben fogságban van.

— Michalache vezeti a kormánybuktató akciót. Bukarestből jelentik: Michalache ma a fővárosba érkezett, ahol több napig fog tartózkodni. A nemzeti-parasztpárt kitűnő vezére a kormánybuktató akció további fejleményeit irányítja.

— Bakó László meghalt. Budapestről jelentik, hogy Bakó László, a Nemzeti Színház kiváló művésze, vérmérgezésben 56 éves korában meghalt.

— Ipariskolai tanárok tanfolyama. Nagyváradról jelentik: Augusztus 6-án nyílt meg Nagyváradon a szak- és ipariskolai tanárok továbbképző tanfolyama, amely augusztus 25-ig tart. Háromszáz tanár vesz részt a tanfolyamon, akik a tanfolyam végeztével megtekintik az ipartelepeket és később Bécsbe és Budapestre is felmennek tanulmányutra.

— Titokzatos autóbaleset. Nagyváradról jelentik: A szombat esti órákban egy autó rohant Váradra a Püspökfürdőből. Az autóban Fekete László soffőr és husz éves menyasszonya, Buday Mária ültek. A fiatal leány eddig még ki nem derített módon kiesett az autóból és olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy véglegesen eszméletlenül állapotban vitte be a biharmegyei közpórházba. A leányt, miután még mindig eszméletlenül fekszik, nem sikerült kihallgatni, a soffőr pedig nyomtalanul eltűnt, úgy, hogy ezideig nem tudták megállapítani, hogyan történt a titokzatos szerencsétlenség.

* Házasság. Szarvas Erzsébet és Fodor Árpád augusztus 1-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

BÉCSI MINTAVÁSÁR

1828 szeptember 2-8. (a Rotinde-ban szeptember 9-ig)

Külön kiállítások:

A Nemzetközi kikötő-kiállítás — Gyarmat-kiállítás — Olasz külön kiállítás
Szovjetország kiállítás — „Műszaki újítások és találmányok“
Reklám kiállítás — Bécsi szórmedvetés-szalon
Élelmiszeri és élvezeti cikkek kiállítása
Mezőgazdasági és erdőgazdasági mintakiállítás

Első osztrák állat mintavásár

(1928 szeptember 4-6.)

Tenyész-állatok Gazdasági állatok Lovak

Osztrák vízum nélkül! A mintavásári igazolvány és az utlevél felmutatása ellenében szabad határátlépés Ausztriába Csehszlovák átutazási vízum nélkül. A magyar átutazási vízumot a vásárigazolvány alapján a határon adják. Jelentéken menetdíjkezdmények a román, jugoszláv, csehszlovák, magyar és osztrák vasutakon, a Dunán, és a Fekete tengeren és repülőgépen. — Mindenfajta felvilágosítást ad és vásárigazolványt küld (a 150 lej) a

WIENER MESSE A. G. WIEN VII.

továbbá, — a lipcsei őszi mintavásár idejére — a lipcsei képviselő: „Österreichischer Messhaus“ és a tiszteltbeli képviselők:

Brassóban: Alfred Gebauer, Buzasor 10.

H. Aronsohn & Co.

Rumän, A. G. für intern. Transporte, Schenker & Co. Szt. János-utca 28

7575

Véres szerelmi dráma Arad mellett

Arad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ma reggel megjelent az egészségügyi hivatalban Nagy János gazda és előadta, hogy amint hajnalban a kocsiján jött be a városba, a miklakai határ közelében az útszélén két halálkóro embert talált. Az egyik egy fiatal leány, a másik pedig egy munkáskínézésű ember. A kiszállott bizottság megállapította, hogy a leány Csordás Mária, a férfi pedig Csapó Andor munkás, akik kölcsönös meggyezéssel öngyilkosságot követtek el.

A férfi először a leányt lőtte le, azután önmaga ellen fordította a fegyvert. Mindkettőjüket életveszélyes állapotban szállították be a kórházba. A rendőrség ma délelőtt megjelent egy idősebb asszony, aki előadta, hogy leánya eltűnt. Az öngyilkosban saját gyermekére ismert. Az életuntak tettüket reménytelen szerelem miatt követték el.

A Banca Nationala

nem csökkentette a reeskomptot

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Több erdélyi és bukaresti napilap azt a hírt közölte a múlt héten, hogy a Banca Nationala intézkedéseket tett a reeskompt csökkentésére.

Ez a hír a Banca Nationala vezetésének nyilatkozata szerint nem felel meg a valóságnak. A bank valóban kiadott a múlt héten egy körlevelet fiókjaihoz, ebben azonban csak arra szólította fel őket, hogy az úgynevezett „speciális hitelek” szorítsák meg, illetőleg tagadják meg. Ugyanis ezeknek a speciális hiteleknek a segítségével igen sok visszaélés történt, amint ez többek között a Banca Olteniei esetében is fennállott.

*** Levél Nairobiból (Angol kelet Afrika)**
a **Chevrolet transz Afrikai expedíciójáról.** Mindenki tudja ma, hogy egy Cap-Stokholm autoexpedíció mely nagy délfrikai Lacov kapitány vezetésével vállalkozott utban van Kairo felé. Ez expedíció célja, hogy a legjobb utról pontos információkat szerezzen és a Captól Kairoba vivő új jelenlegi feltételeit megismerje, valamint, hogy a világnak a modern népszerű autók meglepő biztonságát igazolja. Valóban ez az expedíció mely most Khartoumon túlhaladt a legkegyetlenebb megpróbáltatásokon ment át, melyeket valaha egy automobilistának és kocsijának át kellett élnie amint azt olvasóink is láthatják az alábbi levélből, amelyet van szerencsénk közölni:
A blazírtak akik mosolyognak a fekete kontinens építetnon amelyet Afrikára szoktak alkalmazni, nyilván igazuk van, de nem lehet letagadni azt a tényt, hogy a gyors közlekedésnek ép megoldása még messze van. Habár a Chevrolet kocsik idáig éppen érkeztek meg egész őszintén ki kell nyilvánítani hogy egy átlagos automobilistának óvakodnia kell attól hogy az esős időszakban hasonló utra vállalkozzék, tekintettel a lefűzendő rettenetes akadályokra. A köz szempontjából a Captól az Equatorig való utazás auton ma még csak a száraz időszakban lehetséges. Nairobí lakói csodálkozással látták, hogy kocsik a legerősebb esős időszakban is odáig eljuthattak. A Chevroletnek a belső szerkezete és kamionja roppant türelemmel volt kitéve, amikor több száz kilométeren át a tengelyig erő vízben kellett haladniuk. Többször megsejt, hogy egészen a víz alá kerültek, vagy vízáradásokon kellett áthaladniuk. Kitartásuk meglepte a mindenféle megpróbáltatásnak a kereszt-segét.

Meg vagyunk róla győződve, hogy még számos esztendő fog lefolyni mielőtt bevégzett dolog lesz egy járható út az automobilisták általa számára. A Captól-Mongala utat már többször megjárták, ez tehát nem pioner munka többé. Valóban haja a Kelet-Afrikai királyi automobil Klub aktivitásának ez az út a száraz időszakon keresztül lehetségessé vált. Számos könyvitést remélnék még a Valesi hercegnek és Glucostor hercegnek a megérkezése alkalmától. Csak magára a Thanganica utakra 60.000 font sterlinget irányoztak elő. E királyi látogatásnak tehát meg lesz az a szerencsés hatása, hogy nagyban megfogja könnyíteni a transz Afrikai utak feltételeit.

Expedíciónak minden tagja jó formában van és türelemmel várja, hogy szembe szálljon a transzafrikai ut legkritikusabb etappjával. Csüggesztő hírek érkeznek Szudán délkeleti utjainak állapotáról és minden hatóság élénken lébeszél bennünket arról, hogy a Szudánon keresztül menjünk, vagy keresztül vegyük utunkat, amit tiszta örületnek tartanak. A Szudán zárt könyv marad az automobil-transport fejezetében. Senki azok közül, akinek a Szudánt elérni sikerült nem tartotta célszerűnek a szárazföldi utat dacolni: minden utasnak változatlan szokása volt hogy a Nilustól a Rojaf-ig vagy Mangalla-ig vivő víziutat válassza.

Az esősévszak alatt semmiféle más expedíciónak nem sikerült egészen szárazföldön át utaznia. A kelet Afrikai királyi automobil-klub kijelenti, hogy a Chevroletek hamulatossal teljesítményt produkáltak és meglepő rekordokat értek el. Lacey úr expedíciójának főnöke úgy találja, hogy az autónak a szárazföldön van a helye és nem egy tavi vagy egy folyami hajóhídján. El is van rá határozva, hogy csak a leggyőzhetőbb előtt hajlik meg, amit viszont fenyegetéssel fog bizonyítani.

Cordon Makepeace.

Nincs többé fehér haj!!
Nincs szürke szakáll!

A „NIGER”

egyszeri használata 15 napra pillanat alatt a következő színekre fest: lencsöke, világos szőke, szőke, világos gesztenyebarna, gesztenyebarna, barna és fekete. Nem hagy foltot a bőrön és rögtön szárad. Egyszerű használat. Teljesen ártalmatlan. — Kapnató: drogeriák, illatszerekesekek, gyógyszerárak, fodrászszalonok és nagyobb üzletekben.

PARFUMERIA ROYALE 13, Rue de Trevize, Paris
Romaniai vezérképvelet NARCISSE H. BALTHAZAR București, Str. Selari No. 7

Becsapott a villám a brassói törvényszéki palotába

A fellángoló tüzet sikerült eloltani

Brassó. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ma délelőtt heves vihar huzódott végig a városban s a szapora villámcsapások több helyen is érzékeny károkat okoztak. Így például a villám kétszer egymásután beütött a villámhárítóval ellátott igazságügyi palotába is. Először Popovici főügyész szobájában kellemetlenkedett a hivatlan vendég, melynek óriási csattanására hatalmas pánik keletkezett a palotában, amit még növelt az, hogy a szobából egyszerre füst csapódott kifelé. Ugyanis a telefon és villanyhuzatok lángrolbantak a villám hevéből. Közvetlenül ezután Pantelimon törvényszéki titkár szobájába csapott be nagy csattanással a villám s itt szintén lángra gyújtotta a vezetőkeket és az egyik íróasztalt is.

A kivonult tűzörség ügyes munkával elejét vette a komolyabb tűzveszedelemnek.

Leégett a bukaresti Herdan-malom

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az ország egyik legnagyobb malom-vállalata, a bukaresti Herdan malom vasárnapra virradó éjszaka eddig még ismeretlen okokból kigyulladt és jelentékeny részében leégett. Többek között elpusztult néhány új gép, melyeket a múlt héten szállítottak Németországból s melyek még nem is voltak biztosítva. Ezeknek értéke öt millió lej, a teljes kár meghaladja a tíz milliót.

A tűzhöz kivonult az egyesített bukaresti tűzoltóság s megjelent a helyszínen Miklós herceg régens is.

Hatmilliócsalás a megyei adóló a alnál

Segesvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Teodorescu segesvári rendőrpáncsnok hosszas nyomozás után hatmilliócsalást fedezett fel a megyei adóhivatalnál.

A csalásnak értelmi szerzője Schell Géza adófőnök, akit tegnapelőtt Anghene vizsgálóbíró ki is hallgatott, majd kihirdette előtte a letartóztatási végzést. Bünnérszességgel gyanúsították Németi Gyula és Gyárfás adószedőket is, akiket a törvényszékre idéztek. Használóképpen megidéztek Costin pénzügyi adminisztrátort is, aki két esztendeje nem tartott ellenőrző vizsgálatot az adóhivatalban.

Az eddigi megállapítás szerint az állam kára hat millió lej.

— Ünnepi fogadtatásban részesítik a hazatérő brassói dalosokat. A Juri még nem hozta nyilvánosságra a döntést, de azért nem lehet vitás, hogy a brassói dalárdák gyönyörű eredménnyel szerepeltek a segesvári dalosversenyen. Brassó magyar társadalmá úgy határozott, hogy meleg fogadtatásban fogja részesíteni a legszebb sikerrel hazatérő dalárdistákat, akiknek várhatóan kedden délután 2 óra 40 perckor szalad be az állomásra. Hiszünk, hogy a brassói magyar közönség minél nagyobb számban jelenik meg a fogadási ünnepélyen. A hazaérkező dalosok zenekarral vonulnak be a városba.

— Agyvérzés s nem foghúzás következtében halt meg Ferencz Barbara. A Brassói Lapok augusztus 6-iki számában „Foghúzás közben meghalt egy hosszufalusi paraszttasszony” címen tudósítás jelent meg, mely a nő hirtelen halála körülményeit úgy állította be, mintha Ferenczné foghúzás után esetleg rossz szerrummal történt injekció következtében halt volna meg. E hírre vonatkozólag most arról értesültünk, hogy Ferencz Barbara az illető hosszufalusi fogorvos műtermében még azelőtt lett rosszul és esett össze, mielőtt az orvos egyáltalán hozzányúlt volna. A 44 éves asszonynak aki egyébként Ferencz János vasúti őrnök a neje, beszélgetés közben támadt a rosszulléte. A fogorvos azonnal divánra fektette, élesztgette és a községi orvost hívatta, akivel további kísérleteket tettek, hogy életre hozzák az asszonyt. Ez azonban nem sikerült. A fogorvos a halálesetet rögtön bejelentette és az ügyészséget is kérte, hogy a boncolást ejtesse meg. A törvényszéki orvosi vizsgálat megállapította, hogy Ferenczné agyvérzés következtében halt meg. Sem foghúzásról, nem injekcióról nem lehetett szó, amint hogy ezek egyike sem történt meg.

— „Szerelmi dráma két halottal Feketehe-lomban” címmel egy cikk jelent meg f. hó 3-ai számunkban. Gotschling Lajos feketehe-lakos most annak közlését kéri, hogy lánya soha nem élt vadházasságban Raab Kálmánnal, aki éppen azért rendezte a véres tragédiát mert leánya az erre irányuló kérését megtagadta.

* **Bikszád fürdő nyitva június 1-től.** Első-rangu orvosi szaktekintélyektől ajánlva gyomor-, bél-gége-, hurutos megbetegedése, gyomorfekély, vese stb. bajoknál, ló kura, meleg ásványvíz és szénsavas fürdők hidegvíz gyógy mód és inhalatórium. Strand-fürdő! Állandó fürdőorvos. Diétás konyha, olcsó árak! Vasut, posta, távirat helyben. Prospektust küld a fürdőigazgatóság. Bálle Bicsad jud. Szatmar.

* **Orvosi hírek.** Ifj. Flechtenmacher Károly, sebész, nőgyógyász külföldről hazatérve rendelést uira megkezdte. Árvaház-utca 14. I. em. 12-1 és 2-3 óráig. Telefon 259.

* Minden anyag csiszolására Elektrit és Carborundum a legjobb. Vezérképvelet: Karmart és Méder, Brassó—Temesvár.

A málnási „SICULIA” gyógyviz

az összes hasonló gyógyvizek között a leghatásosabb. A gége, torok hurutos megbetegedésénél kiváló gyógyhatású. Gyomorégést gyökeresen megszünteti. Epebántalmaknál kiváló. Kapható mindenütt.

Központi elárusítás ORADEA, Strada Saguna 17.

W. D. »HANOMAG« TRAKTOR

28/32 lóerős beépített regulator és szíjtárcsával petroleum üzemre háromvasu ekével. Német gyártmány, feltétlenül megbízható olcsó üzem. Azonnal szállítható minden szereléssel raktárról. Igen előnyös árban és igen kedvező fizetési feltételek mellett

»INDUSTRIA« KERESKEDELM I- ÉS IPARI R. T.

TIMIȘOARA IV., Strada I. C. Bratianu No. 3. (Uri-utca)

Táviratok: Industria. Telefon 9-14. Árjegyzék ingyen és bérmentve!

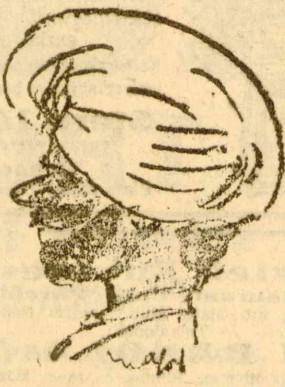
SPORT

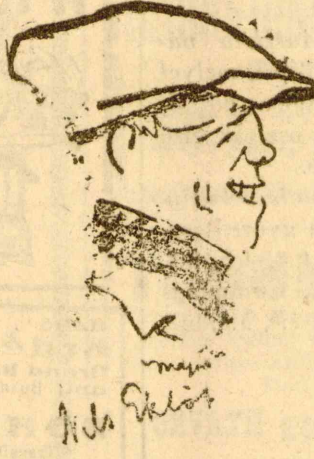
Konopnicka Károly
1000 méteres akadályverseny

Smith
1000 méteres akadályverseny

Sing
1000 méteres akadályverseny

Székely
1000 méteres akadályverseny

Robinson Károly
1000 méteres akadályverseny

Keresztes: az első magyar világ bajnok

Albirek Nurmi szerencsés sorsát, a második is kikapott Amszterdamban. Amerika főlényesen vezet a pontversenyben. A dekatonban a brassói Csegezy tizedik lett.

Világrekord-első Amszterdamban

Amszterdam. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az olimpiai atlétikai küzdelmek hetedik, szombati napjának frappáns eredménye, hogy az összes magyar birkózók bekerültek a döntőbe. Ezt a bravurt a versenyek közönsége percekig tartó tapsalapította. A döntőmérkőzés folyamán is elég szépen szerepelnek a magyarok, sőt valószínű, hogy Keresztes, aki a favoritot is legyőzte, világbajnokságot hoz haza.

A meglepetés erejével hatott, hogy Nurmi, a 3000 méteres akadályversenyen egyik honfitársa háta mögött ismét csak második lett.

Egyhíti vereségének keserű mellékzét, hogy első legyőzője, a szintén finn Ritola. Itt jegyezzük meg, hogy néhány napilap azt a fantasztikus hírt röptette világgá, hogy Nurmi a versenyen összeroppan, kórházba kellett szállítani és élete is komoly veszedelembe fogott. Az igazság az, hogy ez a hír nem egyéb érdekes, de minden alapot nélkülöző kacérnál. Nurmi teljesen egészséges és az egyetlen veszedelem, ami fenntforog, világbajnokságait fenyegeti, melyeket gyors egymásutánban veszít el.

Egyébként a vasárnapi versenyek igen szép eredményeket hoztak, csomónyi világbajnokság dőlt meg s a finnek, akik hosszútávúfutásban verhetetlenek, jócskán előrerukkoltak. A pontversenyben természetesen Amerika vezet, de Finnország mérő alaposan megszoríthatja az Uniót.

A maratoni futás győztese egy ismeretlen nevű arab lett, míg a második helyet hősiessé küzdelem után Csehszlovákia biztosította magának. Tehát Amerika titokzatos indián csodafutói, kikről azt rebesgették, hogy a maratoni táv nekik semmiség, leégtek. A magyar Galambos 46-ik lett, de azért ne tessék kétségbeesni, van valami vigasztaló is: ő vágta ki a leg-szebb finiszt.

Egyébként végre akadt az olimpiásznak román, illetőleg romániai versenyzője is a brassói Csegezy személyében, aki a dekatonban a tizedik helyen végzett. Nem megvetendő eredmény, ha megfontoljuk, hogy a fiatal atléta a romániai frontról indult neki az olimpiász nagy feladatának, s hogy a távolugrásban 701 cm-es eredményt ért el, ami nemcsak román rekord, hanem az első román hét méteres ugrás is. Külön hangsúlyozzuk, hogy Csegezy brassói atléta.

Szombati eredmények:

3000 méteres akadályverseny: 1. Loukola (finn) 9 p., 21.8 mp. 2. Nurmi (finn) 9 perc 37.16 mp. 3. Andersen (finn) 9.35.2 mp. 4. Ekloef (svéd) 9.37.16 mp. 5. Dartigues (francia) 9.39.2 mp. Duquesne (francia) 9.40.6

Dekaton: Iryrolea (finn) 8053.29 pont. (Olimpiai és világrekord) 2. Jaervinnen (finn) 7951.50 pont. 3. Doherty (USA) 7706.65 pont. A magyar Farkas Mátyás kilencedik, a romániai Csegezy tizedik lett.

Vízipólóselejtező: Anglia—Csehszlovákia 4:2 (1:0). Franciaország—Spanyolország 4:0 (2:0). Franciaország—Portugália 9:7.

Birkózás. Keresztes (magyar) legyőzte a favorit finn Westerlundot és ezért sok a valószínűség, hogy elveszi az olimpiai bajnokság pálmáját. Pellien (finn) tussolja Szalait, Keresztes 10 perc alatt legyőzi Tayer bey törököt,

Kárpáti pontozással győz Qaglia (olasz) felett. Gozzi (olasz) pontozással győz Zombory felett, aki így csak hatodik lehet. A zsűri tévedésből pontozta le Zomboryt. Kokkion (finn) tussolja Pappot, aki viszont Kusnetsz bajnokot győzi le. Wiesberger osztrák pontozással győzi Badót, aki öntusot védett.

Vasárnapi eredmények:

Maratoni futás: 1. Al Quafi (francia arab) 2 óra 32 perc 57 mp. 2. Placka (cseh) 200 méterrel. 3. Martellin (finn) szintén 200 méterrel. Utánuk Jamda japán, Ray amerikai és Isuda japán. Galambos (magyar) 46-ik lett, de általános tapsot kap mert teljesen friss, gyors futott.

Magyarország világbajnokságot nyert a birkózásban

Csak a pártoskodó ütötte el Magyarországot a csoportbajnokságtól

Ujabb táviratunk jelenti Amszterdamból: A birkózó olimpiász végeredményei:

Légsúly: 1. Leucht (német) 2. Maudr (cseh) 3. Gozzi (olasz). Az igazságtalanul lepoztított Zombory ötödik.

Pehelysúly: Weli (eszt) 2. Malmberg (svéd) 3. Qwaglia (olasz). 4. Kárpáti

Könnyűsúly: 1. Keresztes (magyar) 2. Sperling (német). 3. Westerlund (svéd.)

Középsúly: Koekinnen (finn), 2. Papp (magyar), 3. Kusnetz (eszt.)

Erdélyi eredmények

Nagypárad:

Bástya (Szeged)—Török 3:2 (1:0). Ezt a meccset szombaton játszották le, a Bástya főlényes játékkal győz.

Bástya NAC 4:1 (3:1). A vasárnapi meccsen a Bástya nem esett vissza, hanem erőteljesen küzdve szép eredményt ér el. A NAC a nagy eredmény ellenére is kemény munkát adott a szegedieknek és a vezető gólt Barátky révén ő éri el. A Bástya Fröhlich révén egyenlített, majd Szentmiklóssy és Solti góljaival beállítja az végeredményt.

A NAC országos atlétikai versenyét a temesvári atléták nyerték meg. Az eredmények egészen gyöngék.

Temesvár:

TAC—TMTE 2:0 (1:0). Barátságos mérkőzés, mely a második félidőben botrányba fulladt.

Torda:

KMSC—TSC 1:1 (1:0.) Egyenlő erejű ellenfelek küzdelme.

Szamosújvár:

Spárta—CFR (Kolozsvár) 6:1 (1:0). A kolozsvári csapat kapusának indiszpozíciója miatt szenvedett ily nagyarányú vereséget.

Dés:

Dési CFR—kolozsvári Haggibor kombinált 2:1 (1:0). A Haggibor második garnitúráját szerepeltette.

Kolozsvár:

A KAC országos ifjúsági vándordíj tenniszversenyét a favorit NAV ifjúsági együttese nyerte meg.

vág ki. A teljesen ismeretlen 21. arab 20 kilométerig az utolsók között fut, majd általában meglepetésre felbukkan, fokozatosan előrtör, és végül Plackával és Martelliannel vívott kékeseredett küzdelem után elsőnek szakítja át a célszalagot.

4x100 méteres női staféta: Olimpiai bajnok Kanada 48.4 mp. Világrekord. 2. USA, majd Németország, Franciaország, Hollandia, Olaszország.

4x100 méteres férfi stafeta. Bajnok USA 41 mp. Világrekord beállítva! Utána a sorrend: Németország, Kanada, Svédország, Anglia és Franciaország.

Női magasugrás: 1. Etel Catterwood (Kanada) 159 cm. Világrekord! 2. Gisolf (Hollandia) 156 cm. 3. Wiley (USA) 156 cm.

Vízipóló: Hollandia—Svájc 11:1 (3:0). Belgium—Írország 11:0 (6:0).

Vitorlázás (nyolcméteres): Olasz, svéd, francia, holland, norvég.

Hatméteres. Norvég, belga, eszt, Magyarország nyolcadik.

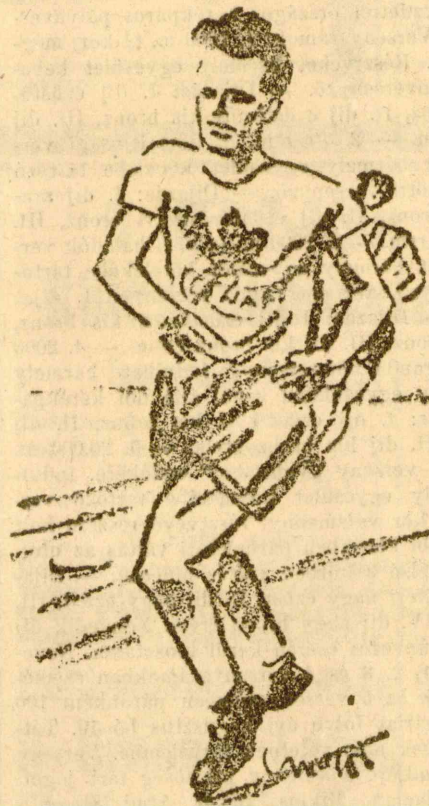
A pontverseny állása: Amerika 174, Finnország 103, Németország 53.5

Nagyközép: Ibrahim (Egyiptom) 2. Rieger (német), 3. Pellien (finn). A magyar Szalai hatodik.

Középsúly: Svenson (svéd), 2. Niestroem (finn), 3. Gehring (német). Badó hatodik lett.

A pontversenyben első Németország, második Magyarország, harmadik Finnország. A mérkőzés erkölcsi győztese azonban Magyarország, mivel a zsűri rendkívül pártoskodóan ítélte amiért a magyar versenyzők két ízben is le akartak vonulni.

A Haggibor útsikerült uszóversenyt rendezett, melynek legtöbb díját a rendező egyesület versenyzői vitték el, azonban az elért idők csak közepesek.

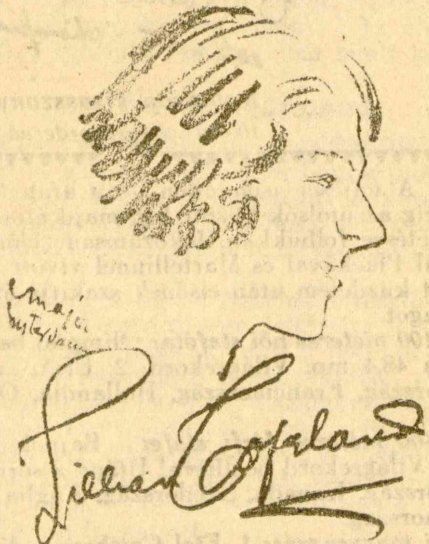
Williams (Kanada)

Külföldi eredmények

Lengyelország—Kassai Slavia 4:0 (2:0) A Hungária iskolajátékkal biztosan győz.

Magyarország B. válogatott—Ausztria válogatott vízipóló 7:1 (4:0). A mérkőzést, melyet Magyarország Mészáros, Halász és Német góljaival fölényesen nyert meg a teljes osztrák első csapat ellen, Siófokon játszották le.

Ausztrália—Magyarország tenniszverseny (Budapest) 2:1. Ausztrália nehezen győz. Résztettek: Férfi egyes Moon—Takács 6:4, 4:6, 6:4. Kehrling—Cummings 0:6, 6:3, 6:2. Cummings—Moon és Pétery—Kehrling páros 7:5, 5:7, 6:2.

Copeland kisasszony (Amerika) diszkoszvető

Paddock, a híres amerikai futó

♠ **Kerékpárverseny Aradon.** Az Aradi „Meteor” Kerékpár Klub folyó évi augusztus hó 12-én délután 3 órai kezdettel országos kerékpáros pályaversenyt rendez. Versenyszámok: 1. 1000 m. (2 kör) megnyitó verseny. Résztvehet bármely egyesület kebeléhez tartozó főversenyző. — Díjazás: I. díj ezüstözött nagy bronz, II. díj ezüstözött kis bronz, III. díj kis bronz érem. — 2. 1000 m. (2 kör) ifjúsági verseny. Indulhat bármely egyesület kebeléhez tartozó 16—18 év közötti versenyző. — Díjazás: I. díj aranyozott kis bronz, II. díj ezüstözött kis bronz, III. díj kis bronz érem. — 3. 2000 m. (4 kör) haladók verseny. Indulhat bármely egyesület kötelekéhez tartozó oly versenyző, aki még nyílt versenyen I. díjat nem nyert. — Díjazás: I. díj ezüstözött kis bronz, II. díj nagy bronz, III. díj kis bronz érem. — 4. 2000 (4 kör) propaganda női verseny. Indulhat bármely egyesület, vagy egyesületen kívül álló női kerékpáros. — Díjazás: I. díj ezüstözött kis bronz, II. díj nagy bronz, III. díj kis bronz érem. — 5. 20.000 m. (40 kör) páros verseny „Valaszka” emlékére. Indulhatnak bármely egyesület kötelekéhez tartozó versenyzők. Első kör valamennyi résztvevő részére holt kör, míg a többi körökben páronkénti váltás az utolsó 3 körig. Utolsó 3 körben váltás nincsen. — Díjazás: I. díj diszitett nagy ezüst, II. díj nagy ezüst, III. díj kis ezüst, IV. díj nagy bronz érem. Negyedik díj 5 párnál több nevezés esetén kerül kiosztásra. Nevezési díjak az 1, 2, 3 és 4 versenyszámokban személyenként 50 lej, az 5 versenyszámban páronként 100 lej. Nevezési zárlat folyó évi augusztus hó 10. Tét nélküli nevezések nem vétetnek figyelembe. Verseny rendezés sorrendjére a verseny intézőség tart jogot. Nevezések: Macian Miklós titkár. Arad, Str. Sft. Gheorghe 35. küldendők. Óvás díj 300 lej.

A technika csodája.

„Kronprinz” petroleum gázfűtőgépek és „Wellner” féle világhírű alpacka evőeszközök.

Kérjen azonnal képes árjegyzéket, melyet ingyen és bérmentve küld

Stern József

vasnagykereskedő

Oradea

Piața Mihai Viteazul No. 2. 3037

Halló Erdélyiek Bukareshten! Grand Restaurant: Caffe Parcul Oteleseanu Bukarest, Str. Matei Milo (fearul Național mellett) Tulajdonos:

BOHM BANDI és Társa

Transilvania Étterem. Pontes és gyors kiszolgálás.

Erdélyi falborok.

Estéknél Halász Lajos hírneves erdélyi 2893 cigányprímás és zenekara hangversenyez.

**NEM butorkereskedő
NEM butorgyár
NEM asztalosmester**

hanem

lakásberendező

(Innenarchitektúr)

**Tervezünk és készítünk
a kor szellemének
megfelelő stílusok-
ban lakás, üzlet,
bank, szálloda
stb. berende-
zéseket**

**BUREAU
RINGLER-JEDDY**
Iparművészeti telep
TÁRGU-MUREȘ
(Marosvásárhely). 2905

KÖZGAZDASÁG

Kártalanítják-e a volt orosz petroleumforrástulajdonosokat? A világsajtó az utóbbi időben több ízben jelentette, hogy az amerikai petroleum-mágnások lépéseket tesznek az orosz kormánytól a volt orosz petroleumforrástulajdonosok kártalanítása érdekében és hogy a szövjetekkel való további szerződéseknek egyik feltételét állítólág ebben a kikötésben szabták volna meg. Mi is hirt adtunk ezekről a tárgyalásokról, most ellenben az orosz nafta-szindikátus elnöke Moszkvában a brit sajtószindikátus egyik kiküldöttjének kijelentette, hogy mindezek a híresztelések előtte nagyon is kétségesnek tűnnek fel s azt hiszi, az amerikai petroleum-vállalatoknak ezekhez a hírekhez nem fűződik más érdekük, mint az, hogy ezzel indokolják a petroleum árának emelését. — Newyorkban egyébként a petroleum ára barrelenként 2 centtel emelkedett és még mintegy 5—15 centnyi további emelkedésre számítanak.

Az új transzbalkáni vonal. Angorából azt jelentik, hogy a török kormány csatlakozott a Balkánon keresztül Durazzo—Szaloniki—Konstantinápoly utirányban tervezett vasútvonal felépítéséhez.

A világ tengeri-szükséglete biztosítva van. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet jelentése szerint az ideai tengertermésre vonatkozó kedvezőtlen jelentések amelyekkel a tengeri árának a világpiacra való emelkedését akarták megalapozni, határozottan túlzottak. A világ tengeriszükséglete teljes fedezetet talált és még javulhat is az időjárás úgy, hogy a végleges eredmény a mostanihoz képest is kedvezőbbé válhat. Romániában, Magyarországon, Csehszlovákiában, Franciaországban, Bulgáriában a bevetett terület nagyobb, mint a múlt évben volt, s növekedett a terület az Egyesült Államokban is és csak jelentéktelenül maradt el a múlt évi mellett. Canadában. Az Egyesült Államokban a várható termés csak két százalékkal gyengébb a jó közép termésnél, Argentínában a mennyiség és a minőség is kielégítő, s Indiában, ahol a világ tengertermésének igen jelentékeny részét termelik, a kilátások igen jók. Az európai részekben sem olyan rossz azonban a tengeri állása, mint ahogy híresztelték. Romániának csak egyes részein mondható a tengeri igen gyengének, másutt azonban kielégítő, Magyarországon az utóbbi időben javult a tengeri állása, Bulgáriában nagyon jó a termés és Csehszlovákiában jó közép-termés ígérkezik.

BÉBI

VAGY

AZ ELSŐ SZERELEM

REGÉNY. Irta: MÁRAI SANDOR

(Copyright by Pantheon)

Lehet, hogy vallásos vagyok. Nem érzek ellenszenvet a vallás iránt. A parancsait szívesen betartanám.... de azt hiszem, nem tartom be a parancsait. Soha nem járok gyónni, se áldozni. Templomba is ritkán megyek, csak a nagy ünnepeken, ha a növendékeket kell kísérem. Ha egy lelkes kifaggatna, azt hiszem, elégedetlen lenne velem. Erről nem tehetek. Gondolkoznom kellene fölötté.

Virág- és gyertyaszag... nem szeretem, ha valaki így kimondja, az ilyen szavakat. S vigyorog hozzá. Valami egészen kitérőt feletem és elmentem Mikor a kápolna felé mentem, az volt az érzésem, hogy a magányos vendég még mindig a helyén ül, az én asztalomnál, s találgatja, hogy bemegyek-e a misére? Az étterem ablakából látni a kápolnát, s az odavezető utat. Éreztem a hátamban a nézését. Kedvem lett volna visszafordulni. Amíg a kavicsos úton mentem, elhatároztam, hogy most már csak azért is elmegyek a misére. Virág- és gyertyaszag — ezt mondta. Kellemetlen ember. Miféle szerzet lehet? Nem tesz egészséges benyomást. Lehet, hogy valami baja van, talán nagyon beteg, azért vigyorog állandóan ilyen zavartan. Nem tudom elképzelni, mivel foglalkozik? Nem hiszem, hogy tanár-féle. Inkább szabad foglalkozása lehet. Nem tudom. Mikor a kápolna elé értem, már nagyon ideges voltam. Bosszantott, hogy néz; mert azt biztosan éreztem, hogy néz, s találgatja, befordulok-e vagy sem? Ha befordulok, akkor biztosan vállat von s marad egyedül fekete bárány. Mi közöm hozzá mit gondolt? Ideges voltam és bosszantott. Mikor a kápolna elé értem, a nyitott ajtón át éppen a minisztráns csengőjét hallottam. Régen voltam misén. Eszembe jutott az első mondat, a minisztráns első mondata: Introibo ad altare Dei... ad Deum, qui laetificat juventutem meam. Isténhez megyek, aki megvidámitja az én ifjúságomat. Az én ifjúságomat? Valamikor sokat ministráltam. Még az orromban van a téli ministrálás szaga. Lesz vagy negyven éve. Amíg ezt gondoltam, már felértem az ajtó elé. Most be kellett volna lépni. A kis kápolna tele volt. A pap az evangéliumnál tartott, az oltár bal oldalán állt, láttam az ajtóból. Már megmozdultam, hogy az első lépcsőfokra lépjek. Azért is be akartam menni. Aztán hirtelen elváltam jobbra, az erdő felé. Bosszantott, hogy néz ez a fráter. Bosszantott, hogy ellenőriz valaki, bemegyek-e vagy sem? Bosszuságából nem mentem a misére. Nem mintha rösteltem volna előtte a templomba lépni. Ostobaság. Mit rösteljek előtte? De az, hogy egyáltalán figyelt valaki.

Később, az erdei úton arra gondoltam, hogy egy jó keresztény éppen ilyen helyzetben okvetlenül elment volna a misére. Lehet, hogy nem vagyok jó keresztény.

Augusztus 11. Ez egy egészen kivételesen szemtelen ember, s ma megint szerencsém volt hozzá a reggelinél. Nemcsak hadar és szószátyár, de szemtelen is. Ma megint megszólított, minden bevezetés nélkül. Ugy üdvözölt, mintha régen ismernék egymást s rögtön leült az asztalomhoz. Megint az újságját kínálta. És rögtön ezzel kezdte.

— Kár, hogy nem jött el tegnap a misére. Nagyon szép mise volt. Én elmentem és nem bántam meg.

Olyan zavarba hozott, hogy nem tudtam neki rögtön kellőképpen válaszolni arra a fecsézésre. Mit bánhat meg az ember azon, ha elmegy a misére? De a modora olyan telakodó, hogy teljesen lefegyverez. Ilyen szemtelen és bizalmas emberrel én még sola nem találkoztam. Tehetetlen vagyok vele szemben s nem bánthatom meg; végeredményben nem csinált nekem semmit. Különös emberek élnek a világon. Én nem tudok olyan veszélyt, olyan szorongatást elképzelni, hogy annyi bizalmaskodással szóljak valakihez, mint ez az ember.

(Folytatjuk.)

**ORTH. KOSER RESTAURANT
GROSZ ÉTTEREM ORADEA**

(Nagyvárad) Str. Nicolae Jorga 10 (Zöld utcán) bent az udvarban. Utazók találkozó helye. Öcsö autóna lakodalma rendezése.

3020

Nyitva este 11-ig

DUNLOP

FORT

az új típusu
(super-ranforce)

pneumatik megérkezett,

amely a gummikerék gyártás utolsó legelőkéte-
sebb formája és amely a legnagyobb erőt egye-
síti a legnagyobb tartóssággal és a legnagyobb
kilómóterszámot futja be.

Ez az új

„FORT-DUNLOP“

típusu gummikerék egyenesen arra a célra készült,
hogy a nehezebb autók, erősebb fékek, nagyobb
sebesség és rossz utak okozta nagyobb fokú igény-
bevételnek megfeleljen.

Kérje mindenütt az új

„FORT-DUNLOP“

pneumatikot és meg lesz elégedve.

3047-I

A világhírű amerikai

„WALLIS“-TRAKTOR

minden tekintetben a legelső helyen áll a ma létező összes traktorok között.

Kiváló teljesítőképesség.

Minimális petróleum fogyasztás.

A legnagyobb munkabírás mellett egyike a

legkönnyebbeknek. Nagyságos Beczássy Imre ur,

dálnoki uradalma részére, kifejezetten „WALLIS“-

traktort hozatott, melyet érdeklődők a dálnoki uradal-

mon bármikor üzemből megtekinthetnek.

Képviselő és lerakat:

BAUER JÓZSEF gazdasági gépjavító műhely
BRASSÓ, Hosszu-u'ca 146.

ELSŐ ROMÁNIAI ORTHODOX IZR. LEÁNYOITTHON ÉS INTERNÁTUS.

Szeptember hó 1-én nyílik meg Oradean (Nagyváradon) külföldi mintára
a város központjában szép, kertes **uri magánháza** internátusom, intelli-
géns szülők leánygyermekéi részére. **Olcsó ellátás, szigorú családi ne-
velés, elsőrangú tanári felügyelet** és oktatás, kézimunka, zene és ide-
gen nyelvek. Kiváló referenciák. Komoly érdeklődőknek prospektust küldünk.

Mután az eddigi jelentkezések folytán a folyó évre már csak **korlátolt** számban vétetnek föl növendékek,
így az ezutáni jelentkezések mielőbbi eszközését. Bejáró leánytanulók is zene-, idegen nyelvek- és
kézimunkaoktatást nyernek. — **Német házi nyelv.**

Schwartz Menyhértné, Oradea (Nagyvárad) Strada Bratianu (Szaniszló-utca) 13.

3031

A leghatásosabb, legbiztosabb, legolcsóbb!

a több éves hatásu, 16—18% foszorsavtartalmu, természetes

trágyaanyag

„TRANSYLVANIA-GUANO-FOSZFÁT“

Ára métermázsanként ab PUI állomás 192—216 Lei. Szákok beszerzési áron.

Szállítja a „CIOCLOVINA“ B. Társ. PUI, (jud. Hunedoara)

Rendeléseket az őszi időnyre már most felveszünk, mert csak így biztosíthatjuk az idejében való szál-
tást, ugyanis őszzel, a szükség pillanatában az összehalmozódó rendeléseknek esetleg nem tudnánk
kellő időben eleget tenni

Autóhűtőkben, radiátorokban

BOKIS neve márka

Ujjonnan készít és szakszerűen javít garancia mellett a leg-
rövidebb idő alatt, specialisan berendezett hűtőüzemében
Brassó, Hosszu-u. 14 sz.
Kérem a címre figyelni! 2937

Tüdőbetegek

kérjenek ismertető
füzetet **Oláh Károly** plébános által feltalált cso-
dahatásu Antiphtysin államilag engedélyezett tüdőbaj
elleni gyógyszeréről. Füzetet bárkinek díjmentesen
küld az egyedüli készítő:

OSVÁTH gyógyszerár **TG.-MUREȘ.**

2989

Express- csomagforgalom

a leggyorsabb szállítás az ország összes
vasútállomásaira 5¹/₂—100 kg. súlyu csoma-
gokra. 24—48 óra alatt kézbesítve. Megle-
pően olcsó. Nagyobb állomásokra utánvételi
Biztosítás. Díjszabás kapható és közelebb
felvilágosítást nyújt a Brassó képviselő:

Eiñzig Bernát

Kapu-utca 34.

7454

Eladó:

35/40 HP gőzgép lépcsősrostllyal
és egy kavics osztályozó henger.

Cím 5889 szám alatt a kiadóban.

Akar Ön?

olcsón, izletesen étkezni, kitűnő
italokat fogyasztani és előzékeny
kiszolgálásban részesülni? — **Na
igen**, legyen az **Apostol étte-
rem** Brassó, Kapu-u. 25 vendége

3019

A TOKELETES PATKÁNY ÉS EGÉR

IRTÓ SZER

Ratopax

Egy üveg ki-
pusztítja há-
zából az óz-
szes patká-
nyokat és
egereket!!!

KAPHATÓ
gyógyszertá-
rakban és dro-
gueriákban II.
ÁRA 115 LE

Chemorom Institut Chimic, Satu-Maro

A HERZ-féle kölsönkönyvtár

legújabb könyvei:

Balassa Imre: Krisztus.

Colette: Az örvényben.

„ Mitsón Kisasszony.

„ Cinci meghal.

„ Cinci.

„ Az örvény szélén.

Hough Emerson: Mary Warren csodálatos története

Markovits Rodion: Szibériai Garnizon.

Orczy Emma: Az összekuszált fonat.

Schnitzler Arthur: Beáta asszony meg a fia

Előfizetési díj havonta Lei 80—

**A Brassói Lapok elő-
fizetőinek 50% engedmény!**

8124

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szöve: 6 lei. - Vastagabb betűvel 12 lei. - Aláírt keresőknek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 60 lei.

Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. Hirdetési díjak előre fizetendők. - Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdésekőkre válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, havonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmúlt hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát először igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette.

Vétel — eladás

Sonka, szalámi. Sonka kilója 84 Lei, 1. szalámi kilója 180 Lei, fehér pergelt vastag szalonna 52 Lei. Kapható Kleverkauszalámigyár Brassó. Nagyobb megrendeléseknél engedmény. 3032

Eladó motorok: Egy 3 lóerős, AEG, 380/220 voltos forgóáramú és egy 110 voltos 2 1/2 lóerős egyenáramú. Brassói Lapok nyomdája

Vennek nagymennyiségű fenyőfűrész állomáson vagy erdőn levágva. - Bayer Károly Brejcu, Háromszék. E 1865

60 ezer lejért eladó Fiat teher, 2 1/2 tonnás új gumikkal részletfizetésre is. Készpénzért olcsóbban. Pünköszt János, Zajzon. E 1840

Eladó sürgős elutazás végett egy 900 benzín cséplőgarnitúra, jelenleg üzemben van. Megtekinthető Koppády Lipót Cincul-Mare. E 1859

Negyven év óta fennálló fűszer és korcsma üzlet házál együtt eladó Brassó, Szitás-utca 23. E 1855

Eladó egy másfél tonnás francia gyártmányú teherautó Szatmár, Nyár-utca Bankosnál. E 1-57

Egy 50 év óta fennálló jóhírnevű üzlet 500.000 lej befektetéssel társat keres vagy eladó. Megkeresések „Biztos jövő” címen a kiadónivalat továbbít. 7572

Állást nyerhet

Keresek azonnali belépésre Mercurea Ciuc-on megnyitandó vaskereskedésem részére egy ügyes segédet. Eddigi működés fizetési igények megjelölésével ajánlatokat Ber-mann Leon, Toplița Romana, kérek. 7551

Cukrászsegéd állandó alkalmazásra felvétetik. Antonovits K. cukrászda, Timișoara-Gyárváros. Fő-tér. 7558

Keresek magas fizetéssel egy jó szakácsnőt, aki a román vagy német nyelvet bírja. Podul lui Gried No. 11. Pitiș. 7569

ÖN NEM SZERETI GYERMEKÉT!

ha nem biztosítja jövőjét. Kössön GYERMEKBIZTOSÍTÁST!

Új rendszerű, nincs aránylagos fizetés, nincs csoport!

DANUBIA

román általános biztosító részvénytársaság
TIMIȘOARA, I. BUL. FERDINAND NO. 5.

Kérjen ingyen ismertetőt!

Vegyes

Tűkőrfényes és kemény gallérokat készít, fehérneműt tisztít Brang mosóda Tehénpiac 9. E1801

Építkezést, átalakítást helyben és vidéken előnyösebben elvégzi Sztrecsenyák Kőművesmester Szatmár, Nyár-utca 38. E 1860

Lakás

Két szobás modern lakást keres

gyermektelen házaspár szeptember 1-re. Cimeket: „Jól fizettek” jellegére a kiadóra kér.

Kiadó egy üzlethelyiség Weisz Mihály-utca 3, alatt Erdőkődni Stefan Dron Fogaras. 7565

Kiadó 2 három szobás lakás, fürdőszoba, kamra, fűszaktár, pince, villanyvilágítás, csepekványák, parkett stb. Victoria villa Hatulsóköpönya-u. 7568

Levelezés

Házasság. Főmőlnár fiamnak feleséget keresek félmillió hozománnyal, malomépítéshez. Szántó Leopold, Vermes. Bánát. 7553

Megnősünek 45 év körüli birtok vagyon, üzem, etc. tulajdonosnővel, vagyonkezelésének támogatására Cim B. Z. S. Hunyad-Zám. E 1864

Edes kicsi szívem iri, beszélünk kell. 7574

Bánati 28 éves előkelő család csinos leánya 1000.000 készpénzzel és 6000.000 ingatlannal

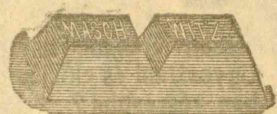
házasságot kötne

Intelligens fiatallennel. - Teljes című leveleket „Szóke” jellegére a kiadó továbbít. 3010 7

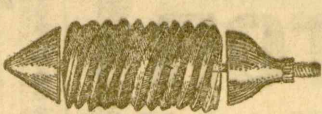
Minden műszaki cikk gazdasági gépekhez kapható

JUL. TEUTSCH

Brassó, Kapu-utca 33.

2541

Használt benzinlokomobilok 6, 9 és 10 HP olcsón eladók. Economia Keresk. és Ipari R. T. Oradea. Telefon 8-58. 7515

A „Hymen” eladási vállalat Sepsiszentgyörgyön most megnyitott új üzlete nem részletfizetés, de hitelképes egyéneknek nyújt nagyobb bevásárlásoknál, készpénzárán — a szokásos bankkamat megtérítése mellett — kedvező fizetési feltételeket is. 7536

Eladó 1200 mm Scut-leworth cséplőszekrény, 22-es Máv. benzinmotorral vagy külön-külön is. Tóth Testvérek gépjárató műhelye, Brassó, Kereszt-utca 12. 7539

Sepsiszentgyörgyön a főtéren lakóház üzlethelyiséggel kiadó, esetleg eladó és azonnal beköltöztethető. Ugyanott szántó földdek, gazdasági felszerelés, kocsik, eladók. St. Gheorghe, Csiki-utca 2. 7552

Egy 4-es Hoffner cséplőgarnitúra olcsón eladó. Őrben megtekinthető Dinari Aron, Aita Mare.

Pompas teher és vörös bor 20-22 lejért vásárolhat Várinál St. Gheorghe, Str. Cuza Voda No. 25. 7282

Kellemetlen hajszálak kiirtása

ránckok, szeplők, pattanások, radikális arc-hámlasztás, masszázs, összes szépségápolási szakszerű kezelése — Olcsó bérlet.

29 34

„Stella” kozmetikai intézet, Kapu-u. 44.

Ház jömenetű vendéglővel, nagy telekkel forgalmas utcában eladó. Bővebbet E 1864 sz. alatt. a kiadóban.

Keresek megvételre nagyobb kiterjedésű, Bucurestinek gravitáló tölgy és bükk tűzifa erdőt. — Kossa Lajos Brejcu, E1862

Eladó szabadalmazott olvasatógép. Játékszerű olvasatgarnitúra vele biztos. Minden nyelvű iskolában alkalmazható. Nélkülözhetetlen taneszköz. Olcsó előállítás. Róla kitűnő szakvélemények. — Biró Karoly tanító Uilac, Sim-leul. E 1863

Vennek komplett mozigépet. Leírás árral a kiadóra „Mozi” E 1858 jellegére küldendő

Eternit pala kapható mérsékelt árban míg a készlet tart Tompa János Szaszhermány 135. E1803

Ford autó eladó öt új gumival, teljesen jó karban Kókossy Raktárház-utca, Uttelep. E 1854

Eladó egy Ford teherautó alsóresz. Ket 32/6-os gumikkal. Nagyon jó karban, kifogástalan, 27.000 lejért. Katonakórház u. 2. Maros. Telefon 1-0 7557

Jó családból való fiú, jó számtanista, vegyeskereskedésbe tanulóknak felvétetik. Sándor Géza, Băteni-Mare, Jud. Treiscaune. E 1845

Festék- és lakkozót

keres erdélyi gyár. Csakis elsőrangú munkások ajánlatát „COLOR” jellegére Rudolf Mosse S. A. Brassó, Str. Sirul Inului továbbít. 7571

Nyugalmazott tisztviselő és leányából álló családhoz tisztességes, jól főző házzvezetőnő kerestetik, ki minden házi teendőt elvéggez. Tudakozódni „Nyugalmas” jellegére a kiadóra. E 1846

Vendégfogadóba ügyes kiszolgáló leányokat felveszek. — Román, magyar nyelvű tudás megkívánatik Petre, Vasut-u. 41 Restaur. E 1852

Egy kifutó leány felvétetik Lőrincz virágüzlet. Kupu-utca 28. 7566

Állást keres

Kezimefestő ki várja bármely üzem vezetését vagy mintafestését állást keres. Cim 7584 sz. alatt a kiadóban

Egy Mechanic-soffőr állást keres. Cim E 1851 sz. alatt a kiadóban.

Társalkodónőnek ajánlkozom. Cim: 7573 szám alatt a kiadóban.

Tartósság, teljesítmény, gazdaságosság és tökéletesség tekintetében legelső helyen áll a világhírű amerikai gyártmányú

2 1/2 HP.

HART-PARR

traktor, amely speciális petroleumbakalátorral van ellátva. — Bosch magnógyújtás. — Képviselet és állandó raktár

NEUMANN MARK, TEMESVÁR

feltételek! IV. STR. I. VACĂRESCU (BEM-UTCA) 1

